

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXX AUGUST – RUGPJŪČIO 3, 1995 Nr. 28

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

TILTŲ Į NETOLIMĄ PRAEITĮ ATSTATYMAS

Eivydąs Radvila

Šiame metiniame Valstybės dienos minėjimas kaip niekada anksčiau atskleidė nepaprastai gilius mūsų senosios ir naujosios istorijos supratimo bei vertinimo prieštaringumus. Viena vertus, pats vienintelio Lietuvos karaliaus Mindaugo vainikavimo dienos, švenčiamos kaip valstybės atsiradimo diena, įtraukimas tarp valstybinių švenčių, kurios svarbios savo istorine atmintimi šalia vasario 16-osios ir kovo 11-osios, rodo bandymus į apyvertą įjungti pačius senuosius ir giliausius lietuvių tautos valstybės kūrimo siekius bei pastangas žvelgti į savo istoriją savarankiškai, nepriklausomai nuo kitų valstybių priimamo požiūrio. Tačiau kita vertus, naujausios istorijos įvertinimas, kurį savo pranešime pateikė šalies Prezidentas iškilmingo minėjimo proga, verčia labai rimtai suklusti.

Prezidentas A. Brazauskas pareiškė, kad ir po 1940-ųjų metų okupacijos Lietuva, bent jau formaliai, išsaugojo valstybingumą. Anot šalies vadovo, tai galima matyti iš to, kad sovietinės okupacijos metais veikė parlamentas, vyriausybė, kitos valdžios grandys, teisinės įstaigos.

A. Brazauskas taip pat ne kartą pažymėjo, kad sovietiniais metais ne viskas buvo taip jau blogai: patyręs kolektyvizacijos sunkumus atsigavo žemės ūkis, niekuomet taip pasiturinčiai kaip anuomet negyveno valstie-

čiai, Lietuvoje buvo išvystyta pramonė, išaugo miestai, juos sujungė patogūs keliai. Tvirtėjantis ūkis leido vis daugiau lėšų skirti kultūrai, buvo restauruotos Trakų ir Biržų pilys, didžiuliais tiražais buvo leidžiamos knygos, miestuose klestėjo teatrai, o rajonuose buvo statomos bibliotekos bei kultūros rūmai. Išvardinęs šiuos sovietinės Lietuvos pasiekimus Prezidentas jau kurį kartą priminė, jog daugelis žmonių tada į Komunistų partiją atėjo visai ne dėl to, kad būtų buvę atsidavę socializmo statybos idėjai. Jo nuomone, partijos žmonių sumanuso laviravimo dėka, kolonizacija Lietuvoje neigavo grėsmingų mastų, sulietuvėjo Vilnius.

Vertindamas pokario metus A. Brazauskas tvirtino, kad tuo laikotarpiu nemažai Lietuvos žmonių, įskaitant mažamečius vaikus, žuvo ne tik nuo enkavedistų ir KGB provokatorių, bet ir nuo savo tautiečių rankos. Jis ragino atskirti partizanų karį nuo savo tautiečių krauju susitepusių žudikų. Nesunku matyti, kad Prezidento požiūris po truputį atreja prie aštrių "LDDP juokdario" A. Albertyno pokario rezistencijos vertinimų, kuriuos pastarasis ne kartą yra išsakęs Seime.

Ankstesniuose savo pasisakymuose A. Brazauskas taip pat nepajėgė kritiškiau įvertinti sovietinio laikotarpio, komunistus jis stengėsi vaizduoti kone rezistentais,

kurie nesavanaudiškai aukojosi už Lietuvą. Šioje kalboje istoriniam sovietinio laikotarpio įvertinimui šalies vadovas skyrė daugiausia vietos nuo to laiko, kai 1993 metų pradžioje buvo išrinktas prezidentu.

Atsiliepdamas į šią kalbą, opozicinės konservatorių partijos vadovas V. Landsbergis ją įvertino kaip beveik etapinį Lietuvos istorijos perrašymo dokumentą, kuriame pateikta tokia schema: geri Lietuvos Komunistų partijos vyrai sugebėjo perimti valdžią iš blogųjų Maskvos komunistų, ir tokiu būdu buvo atgauta nepriklausomybė. "Tame tekste net nebuvo Sąjūdžio", – atkreipė dėmesį V. Landsbergis ir pridūrė, kad galbūt kas nors mano, jog po kiek laiko mokyklose vėl bus dėstoma tokia Lietuvos istorija. Profesorius taip pat pažymėjo, jog Prezidentui apibūdinant Brežnevo epochos kolūkinę santvarką kaip Lietuvos ūkio viršūnę bei kaimo suklestėjimą, nebuvo nieko pasakyta apie fundamentalų visuomenės ir žmogaus moralinės vertybių sistemos sugriovimą, dorovinės kultūros degradaciją, alkoholizmą, žmonių požiūrio į darbą, jų tarpusavio santykių pasikeitimą.

Politologo Kestučio Girniaus nuomone, praeities gražinimas Prezidento kalbose iš naujo skatina priešiskumą buvusiems komunistams, kurie, atrodo, tęsia savo senąją melo politiką. Jis labiau pasitarnautų darnai ir susitakymui, jei komunistų vaidmenį Lietuvos okupacijoje (Nukelta į 3 psl.)

Atkurtas paminklas žuvusiems už tėvynės laisvę Kauno kapinėse.
A. Kairio nuotr.

Lietuvių tautininkų sąjungos PAREIŠKIMAS

DĖL KATASTROFIŠKOS PADĖTIES VIDAUS RINKOJE

Lietuvių tautininkų sąjunga ne kartą atkreipė valdžios ir visuomenės dėmesį į vis blogėjančią padėtį Lietuvos vidaus rinkoje, žlungantį Lietuvos prekių eksportą. Dėl valdžios nuolaidžiavimo korumpuotų valdininkų veiksams bei nuolatinės importuojamų gaminių reklamos užsienio firmų produkcija Lietuvos rinkoje baigia visiškai išstumti lietuviškus gaminius. Importinės produkcijos pranašumą prieš lietuviškus konkurencinėse varžybose dar labiau padidina su Europos Sąjunga pasirašytos neapgalvotos, Lietuvai nenaudingos "laisvos prekybos" sutartys, pagal kurias užsienietiškiems gaminiams Lietuvoje sudaromos žymiai palankesnės sąlygos, negu lietuviškiems – užsienyje. Nemaža užsienietiškių prekių patenka į Lietuvos vidaus rinką kontrabandos keliu. Pasitaiko itin nekokybiškų, falsifikuotų gaminių, kurie jas gaminančiose šalyse neturi jokios paklausos.

Tarptautinių finansinių organizacijų teikiami kreditai skiriami ne gamybos vystymui, o pirkimui tos produkcijos, kuria galėtų aprūpinti Lietuvos įmonės. Dėl tokios netoleregiškos valdžios politikos iš Lietuvos perpumpuojamos jos valiutos atsargos, žlunga pramonė ir žemės ūkis. Valstybė ritasi į ūkinę ir socialinę katastrofą.

Lietuvių tautininkų sąjunga reikalauja, kad valdžios institucijos nedelsiant parengtų ir pradėtų vykdyti veiksmingą NACIONALINĖS RINKOS GYNIMO PROGRAMĄ, kuri:

– įtvirtintų Lietuvos ūkio produkcijos (įskaitant ir naujai kuriamų ūkio šakų) realizavimą tradicinių prekybos partnerių rinkoje;

– padėtų rasti naujas rinkas lietuviškiems gaminiams; eksportui;

– padidintų Lietuvos gaminių konkurentiškumą vidaus rinkoje, jų galimybes išstumti importinius analogus;

– garantuotų teigiamą užsienio prekybos balansą.

LTS sveikina visas Lietuvos politines jėgas ir visuomeninius judėjimus, kovojančius už lietuviškų gaminių rinkos plėtojimą, ir yra pasirengusi bendradarbiauti, kad aukščiau išvardinti uždaviniai būtų sėkmingai išspęsti.

LIETUVI, PIRK DAMAS IR VARTODAMAS LIETUVIŠKUS GAMINIUS, TU STIPRINI SAVO VALSTYBĘ IR KURI SAU BEI SAVO ŠEIMAI SAUGIĄ ATEITĮ!

R. SMETONA
LTS pirmininkas

Dr. Gintautas Z. Sabataitis, Clevelando psichologas ir "Partnerystė Viltje" tarp Clevelando ir Klaipėdos miestų koordinatorių, su profesorium Vytutu Landsbergiu, Lietuvos Parlamente, 1995 m. gegužės 27 d.
G. Sabataičio nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **PARLAMENTINĖ DELEGACIJA IŠVYKO Į MASKVĄ.** Į Maskvą su trijų dienų oficialiu vizitu išvyko Seimo pirmininko Česlovo Juršėno vadovaujama Lietuvos Respublikos parlamentinė delegacija. Ją sudaro Seimo nariai Nijolė Ambrazaitytė, Algirdas Gričius, Nikolajus Medvedevas, Algirdas Sadkauskas, Zbignevas Semenovičius, Albinas Vaižmužis. Vizito programoje susitikimai su Rusijos Federacijos tarybos pirmininku V. Šumelka ir tarybos nariais, kitais oficialiais asmenimis. Bus pasikeista nuomonėmis dėl NATO plėtimo, aptartas spartesnis didžiausio palankumo prekyboje sutarties įgyvendinimas ir kiti abi puses dominantys klausimai.

• **VYTAUTAS LANDSBERGIS – APIE JUNGTTINĖS TAUTAS.** "Jungtinių Tautų organizacija, birželį pažymėjusi savo veiklos penkiasdešimtmetį, pasirodė besanti kaip sukirmyjęs grybas, belaukiantis, kol jį kas nors paspirs", Seime įvykusioje spaudos konferencijoje sakė Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininkas profesorius Vytautas Landsbergis. Kalbėdamas apie įvykius Bosnijoje, V. Landsbergis pažymėjo Jungtinių Tautų (JT) politinį bankrotą. Jo nuomone, ypač JT nepalankus Bosnijos musulmonų nusivylimas. Kraštutinė reakcija – Ukrainos taikos saugotojų apšaudymas, sakė V. Landsbergis. Lietuvos konservatorių lyderis taip pat atkreipė dėmesį į JT paskelbtas saugumo zonas. "Bosnijoje etnis valymas tęsiasi toliau. Žmonės išvaromi iš gimtųjų namų, pabėgėliai – iš laikinųjų prieglobsčių vietų. Visa tai vykdoma JT pasmerkus ir kartu joms... leidus", – sakė V. Landsbergis.

• **ISPANŲ STUDENTAI ATOSTOGAUJA IR DIRBA VILNIUJE.** Katalonijos universiteto studentų labdaros akcijos "Vilnius 95" pirmoji grupė baigė savo programą Lietuvos sostinėje. Akcijos šūkis – "Šią vasarą ir tu gali būti naudingas". Studentai iš Barselonos daugiausia talkino Vilniaus Bernardinų bažnyčios restauravimo darbuose, taip pat dirbo sanitarais Vilniaus ligoninėse. Rugpjūčio mėnesį į Vilnių atvyks kitas talkininkų iš Barselonos būrys. Šios akcijos iniciatorius – Apaštalių sosto atstovas Vilniuje Justo Mullor Garcia, beje, taip pat ispanas. Nuncijaus pakviesti studentai ir nutarė savo atostogas praleisti Vilniuje.

• **TVARKOMAS PREZIDENTO PARKAS.** Kretingos mero Mero potvarkiu sudaryta komisija parkui Jokūbavo kaime sutvarkyti. Šis parkas vadinamas prezidento Stulginskio parku. Žinomas visuomenės ir politikos veikėjas, agronomas Aleksandras Stulginskis (1855-1969), Lietuvos Krikščionių demokratų partijos pirmininkas 1922 – 1926 buvo Lietuvos Respublikos Prezidentas. Baigęs kadenciją, išvyko ūkininkauti į savo ūkį Jokūbave. Prezidento Aleksandro Stulginskio atminimui pagerbti Kretingos savivaldybė paskyrė ir lėšų: 20 tūkst. litų – istoriniams parko bei sodybos tyrimams bei restauracijos projektui, 50 tūkst. litų – A. Stulginskio muziejaus, esančio Jokūbavo mokykloje, perkėlimui į erdvesnes patalpas, taip pat 155 tūkst. litų – upelio vagai valyti ir kitiems ekologiniams darbams.

• **BORISAS JELCINAS PAKVIESTAS Į LIETUVĄ.** "Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas Česlovas Juršėnas perdavė Rusijos Federacijos Prezidentui Borisui Jelcinui Lietuvos Respublikos Prezidento Algirdo Brazausko kvietimą apsilankyti Lietuvoje", surengtame susitikime su žurnalistais sakė Rusijos Federacijos Prezidento administracijos vadovas Sergejus Filatovas. Į Maskvą atvykusi Lietuvos parlamentinė delegacija, vadovaujama Česlovo Juršėno, pirmą dieną susitiko su Rusijos federacijos tarybos pirmininku V. Šumeiko, kitą dieną – su Maskvos meru Jurijum Lužkovu, Rusijos prezidento administracijos vadovu Sergiejumi Filatovu, kitais oficialiais asmenimis, o vakare žiūrėjo "Ruslaną ir Liudmilą".

"Nors Lietuvos ir Rusijos interesai skiriasi, tačiau santykiai tarp šių dviejų valstybių yra normalūs. Ir jie vis gerėja. Pavyzdžiui, prieš dvejus metus Lietuvos Respublikos teritorijoje dar buvo Rusijos kariuomenė, o šiandien jos jau nėra", kalbėjo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas Česlovas Juršėnas.

• **TIKIMASI, KAD VALSTYBĖS IŽDAS BUS BE SKYLIŲ.** Per šių metų pirmąjį pusmetį į valstybės biudžetą įplaukė 47,4 proc. planuotų metinių pajamų, t.y. daugiau kaip 2,5 mlrd. litų. Per antrąjį metų ketvirtį biudžetas gavo lėšų net 22 proc. daugiau negu sausio – kovo mėnesiais. Ypač padidėjo PVM ir akcizų įplaukos – pastarųjų per pusmetį surinkta atitinkamai 900 mln. ir 258 mln. litų. Šiuos duomenis antradienį Vilniuje vykusiame respublikiniame valstybinių mokesčių inspekcijų vadovų pasitarime pateikė Finansų ministerijos sekretorius, Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininkas Petras Navikas. Jo nuomone, neblogi biudžeto vykdymo rezultatai nuteikia optimistiškai ir jei reikalai klostysis palankiai, valstybės iždas metus baigs be skylių. Vis dėlto finansų ministras Renoldijus Šarkinas sakė, kad esąs susirūpinęs dėl to, kad nepavyksta įveikti užplanuoto biudžeto deficito. Iš užplanuotų 250 mln. litų deficitinių lėšų šis trūkumas "užklotas" tik 17 mln. litų suma.

• **RUSIJA IGNORUOJA TARPTAUTINĘ PARLAMENTARŲ GRUPĘ.** Lietuvos parlamentariai išplatino pareiškimą

Draugas Vietnamas

JAV vyriausybė atgaivino diplomatinį ryšius su Vietnamu. Šis žingsnis sukėlė Kongrese debatus, tačiau prie to buvo einama jau daug mėnesių. Pernai vasario mėnesį JAV atšaukė prekybos suvaržymus ir Vietnamo miestuose vietnamiečiai jau geria Coca-Cola, rūko Marlboro cigaretes ir šoka prie amerikietiškos "rock" muzikos.

Vietnamas turi 75 mil. gyventojų, kurių pusė gimė jau po Vietnamo – JAV karo, kuriame žuvo 58,000 amerikiečių. Tarp priekaištų prezidentui Clintonui, ypač iš respublikonų partijos kandidatų į prezidento vietą pusės, yra ir tai, kad vietnamiečiai negrąžina ir nenoriai ieško Vietname žuvusių ar dingusių amerikiečių kūnų. Viet-

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

namo karinės jėgos šį konfliktą laimėjo. Pietinio Vietnamo sostinė Saigonas buvo komunizmo jėgų užimtas 1975 m. Apie 2 mil. vietnamiečių suskubo pabėgti. Daug milijonų buvo pasiųsti į "perauklėjimo stovyklas". Jau ir po karo iki šių dienų, milijonai bandė pabėgti iš komunizmo okupuoto krašto laiveliais į kaimynines laisvas šalis. Dar ir šiandien šimtai pabėgėlių laikomi Hong Kongo stovyklose, iš kurių jie dažnai prievarta siunčiami atgal į Vietnamą.

Prieš Vietnamo karą su amerikiečiais, krašte vyko sunkios kovos su Prancūzija (1945-1954 m.). Šiose kovose prancūzai turėjo sunkių

nuostolių ir pagaliau paliko savo kolonijas Indokinijoje, kurioje prancūzai valdė nuo 1883 m. Prieš kovas su prancūzais vietnamiečiai, kaip ir kitos šio regiono šalys, kentėjo japonų okupacijoje. Nėgana tų visų konfliktų, 1979 m. vietnamiečiai įsiveržė į kaimyninę Kambodžiją ir sėkmingai kovojo su tradicine Vietnamo priešininke Kinija. Nenuostabu, kad visi šie susikirtimai pareikalavo iš Vietnamo daug aukų, milijonai žuvo, daug milijonų liko invalidai.

Jaunesnieji vietnamiečiai, nematę šių karų, negali suprasti, kodėl šalia gyvenančios tautos džiaugiasi aukštesniu gyvenimo lygiu, kai kurios net pralenkia senas Europos tautas. Vietnamiečiai žino, kaip išikūrė jų giminaičiai išeiviai, jie gauna laiškus ir siuntinius. Kai kurie paskutiniame dešimtmetyje, palengvėjus komunizmo režimo priespaudai, grįžta į Tėvynę, pasiekę aukštą vietų svetimuose kraštuose, praturtėję. Visa tai paveikė Hanojaus komunistinį režimą, jis ieško naujos ekonominės politikos. Ji vadinama "laisvosios rinkos leninizmu". Tai pragmatiškas "perestroikos" mišinys, naudojantis net savo priešo – Kinijos patyrimu. Vietnamo naujoji Konstitucija, priimta 1992 m. vadina Vietnamą socialistine respublika, kurioje komunizmas skelbiamas "vadovaujantią jėgą", kurios uždavinys nėra plėsti ar "statyti" komunizmą-socializmą, bet prižiūrėti krašto administravimą. Vienas straipsnis pabrėžia piliečių teisę į privačią nuosavybę, laisvą žodį ir nepartinį viešą teismą.

Atsidėkodamas Amerikai už pilnų diplomatinį ryšių užmezgimą, Vietnamas pakeitė "Karo nusikaltimų muziejaus" buvusią Saigone, dabartiniame Ho Chi Ning mieste, pavadinimą. Dabar jis vadinamas "Karo įrodymų muziejum".

Vietnamas padavė pareiškimą įstoti į Pietryčių Azijos valstybių saugumo organizaciją. Japonija dieną po JAV paskelbimo apie santykių su Vietnamu atnaujinimą, paskyrė Vietnamui 75 mil. dol. pašalpą. Jau 1993 m. kaimyninės šalys: Taivanas, Hong Kongas, Malaizija, Singapuras, Pietų Korėja ir Australija investavo Vietname apie 2 bil. dol. Dar 264 mil. dol. investavo Prancūzija, Olandija ir Britanija. Nemažiau lėšų jau pernai investavo

(Nukelta į 9 psl.)

"Dėl Rusijos vykdomo Tarptautinės parlamentarų grupės Čėčėnijos problemoms ignoravimo". Jis nusiųstas Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos (ESBO) vadovybei, šešių valstybių Užsienio reikalų ministrams ir jų atstovams Grozne, Jungtinių Tautų organizacijai ir įvairioms Tarptautinių žmogaus teisių organizacijoms.

Kaip Eltai pasakė Seimo Tarpparlamentinės grupės ryšiams su Čėčėnija pirmininkas Algirdas Endriukaitis, "Rusijos ambasada Lietuvoje ignoruoja mūsų parlamentarų grupę, norinčią vykti į Grozną. Keturi kartus – birželio 28 d. bei liepos 7, 17 ir 25 dienomis – dėl vizų vykti į Čėčėniją į Rusijos ambasadą Lietuvoje kreipiausi aš bei Seimo nariai Algirdas Patackas, Romualdas Ozolas bei Ignacas Uždavinys. Liepos 26 dieną vizas taip pat atsisakytą išduoti Vilijai Aleknaitei, Algirdui Katkui ir Alfonsui Vaišnoriui".

• **DISKUSIJOS MASKVOJE BUVO NAUDINGOS.** "Ilga laiką atidėliotas vizitas į Rusijos Federaciją pagaliau įvyko. Svarbiausia, kad buvo išgirsta įvairių pareigūnų atsakymų dėl Rusijos demokratizmo perspektyvų artėjant rinkimams, dėl padėties Čėčėnijoje, Europos integracijos. Dėl vieno problemų mūsų nuomonės sutapo, o štai dėl NATO plėtimosi – pozicijos liko skirtingos", – po trijų dienų oficialaus vizito Maskvoje Eltai pareiškė Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas.

Paklaustas, koks oficialaus vizito Rusijos Federacijoje susitikimas buvo svarbiausias, Č. Juršėnas pažymėjo trečiadienio pokalbį su Užsienio reikalų ministru Andrejumi Kozyrevu. "Buvo ilgai diskutuota apie dvišalius valstybių santykius. Tarpvalstybinės bendradarbiavimo komisijos veiklą. Lietuviai vykdo įsipareigojimus, o štai rusai su šiuo darbu niekaip negali susitvarkyti", – sakė Č. Juršėnas. Jis pažymėjo, kad buvo kalbėta ir apie Lietuvos gyventojų, juridinių asmenų prarastus indėlius "Vnešekonbanke". Kaip žinoma, su Rusija buvo sutarta, kad nukentėjusiems bus išskirta daugiau nei 7 milijonai dolerių. "Prašiau A. Kozyrevo paaiškinti, kas trukdo tai padaryti? Tiek A. Kozyrevas, tiek S. Filatovas ir V. Šumeika pažadėjo šią problemą "pastūmėti į priekį", sakė Seimo pirmininkas. Č. Juršėnas taip pat pažymėjo, kad dar šiais metais gali būti surengtas trišalis Lietuvos – Lenkijos – Rusijos parlamentarų susitikimas Lenkijos ir Kaliningrado teritorijose.

• **KONSULTACIJOS VARŠUVOJE.** "Kelias į derybas dėl Lietuvos ir Lenkijos laisvos prekybos sutarties – atviras. Dabar derybų laikas priklauso nuo to, kaip greitai Lenkijos Ekonominio bendradarbiavimo su užsieniu ministerija gaus Vyriausybės įgaliojimą joms vesti", – pasakė Lietuvos ambasados Lenkijoje patarėjas ekonomikos klausimams Rimutis Klevečka po dvi dienas trukusių abiejų šalių delegacijų konsultacijų. Jos, Lietuvos delegacijos vadovo Užsienio reikalų ministerijos Ekonominio ryšių departamento direktoriaus Audriaus Naviko žodžiais, buvo labai sėkmingos. Šalys išsiaiškino visus dominančius klausimus. Didžiausias derybininkų darbas laukia derinant atitinkamus sutarties straipsnius dėl vidaus rinkos apsaugos priemonių.

• **FILATELIJA.** Specialų pašto ženklą, voką, antspaudą ir suvenyrinį aplanką penktosioms Pasaulio lietuvių sporto žaidynėms paruošė Lietuvos paštas. Dailininkės leivos Načiulytės sukurtame ženkle pavaizduota bėgikė su olimpinio deglu, taip pat žaidynių emblema. Pradžią lietuviškai olimpinei filatelijai padarė pašto ženklų serija, skirtą pirmajai 1938 metų Lietuvių tautinei olimpiadai. Tąkart pasirodė dailininko J. Burbos keturių ženklų serija.

ELTA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. ANICETAS BUNDONIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly except: 4th of July, Labor Day & Christmas by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents.

Prenumerata metams \$30.00, pusui metų \$17.00 • Atskiros numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

DIDYSIS MELO SPEKTAKLIS

Juozas Žygas

Antras veiksmas

Praėjus "laisviems" liaudies seimo rinkimams, kuriuos, nežiūrint didelių bauginimų ir areštų, vis tiek daugelis balsuotojų boikotavo, bet pasauliui i bolševikų vykdomą savivaliavimą ir terorą dėmesio nekreipiant, jie pradėjo dar drąsiau ir išžiliau jaustis. Žinoma, dirigento lazdele Kremliaus patikėtinis dirigavo, o tariamoji "valdžia" ir seimo atstovai – tebuvo tik statistai. Maždaug lėlių teatro figūros, kurių visi veiksmai ir rankų pakėlimai, yra tvarkomi virvutės patraukimu.

Nors rinkimų rezultatai komunistams jokių teisių ir įgaliojimų nesuteikė, bet jie, skelbdami, kad turi liaudies mandatą, pradėjo drąsiai ir atvirai kalbėti. Visais partijos propagandos ruporais ir jau sukomunistinta spauda, pradėjo skelbti, kad "tauta savo valią" parodžiusi. Ir, kad Lietuvos liaudis yra pasiryžusi ir norinti įsijungti į "laisvų ir laimingų tarybinių tautų šeimą". Pradėjo pasirodyti plakatai, vaizduojantys "laimingą tarybinį gyvenimą", taip pat ir įvairios karikatūros dergiančios buvusius vadovaujančius asmenis, ant kurių būdavo užrašai: "Tokios galvos valdė mus!"

Vadinamojo "seimo" pirmasis posėdis vyko liepos 21 d. Valstybės teatre, kur ir buvo suvaidinta tragikomedija "Didysis melas". Teatras turbūt buvo sąmoningai tam tikslui parinktas, kadangi tas visas vadinamasis "seimo posėdis", tebuvo tik spektaklis. Be to, tokiame vaidinime reikėjo didelės scenos ir daug statistų. Beje, tenka pažymėti, kad tuo metu komunistų partijos dar nebuvo. Ji buvo prisidengusi "Darbo Lietuvos Sąjungos" kepure, panašiai kaip ir dabar Lietuvoje. Iš tų išrinktųjų 79 "geriausių liaudies sūnų ir dukterų" net 58 buvo komunistai. O kiti tik dėl "kvapo". Komunistai savo pareigas jau žinojo, o

tiems kitiems aiškiai buvo pasakyta, kaip jie elgtis turi. Visur buvo jaučiama gera režisieriaus ranka.

Kad būtų tikrai suvaidintas "savanoriškumas" reikėjo, kad nesimatyty jokios sprespaudos. Tad buvo pasistengta, kad tiek teatro aplinkoje, tiek ir teatre nebūtų matoma uniformuotų policininkų. Nors neuniformuotų agentų knibždėjo visur. Visos detalės buvo numatytos iki mažiausių smulkmenų. Delegatų susodinimas irgi buvo apgalvotas. Buvę delegatai yra rašę. Teatre jiems užėmus nurodytas vietas, iš abiejų pusių sėdėjo nepažįstami, ne lietuvių tautybės, tipeliai. Prasidėjus balsavimams ir dar dvejojant – kelti ranką ar ne, šone sėdėjęs tipelis alkūne bakstelėdavo į pašoną ir rusiškai... – "Drug podnimaj ruku" – (Drauge, pakelk ranką). Taip paraginti seimo atstovai, žinoma, turėjo ranką kelti. Kadangi jau žinojo, ką nekėlimas galėtų reikšti. Tie tipeliai, tai buvo saugumo agentai ir jie žinojo, prie ko jie buvo pasodinti. Tai tokie buvo tiek vadinami "laisvi" rinkimai ir balsavimai.

Nors rinkiminėje propagandoje nebuvo minimas nė įjungimas į Sovietų sąjungą, nė sovietizacija, tačiau liaudies seimo atstovai dirbo pagal nustatytą planą. Tad nepaėjus nei valandai nuo seimo atidarymo, buvo priimta "deklaracija apie valstybės santvarką". Būtent: "Lietuvos įstojimas į Sovietinių Socialistinių Respublikų Sąjungą". Kada ta deklaracija be jokių diskusijų buvo priimta, tuomet komunistai, visi agentai ir jų prižiūrimieji atsisotė plojo. Taip buvo išreikšta "liaudies valia".

Pirmutinis iš Lietuvos diplomatų atsiliepė pulk. K. Škirpa, kuris atsiuntė tokio turinio telegramą: "Dabartinį seimą, kaip rinktą po šviesios valstybės sprespauda,

APIE POLITIKĄ, ORIENTUOTĄ Į ATEITĮ

Jūratė Laučiūtė

Graziai sutarti su kaimynais labai pagirtina tendencija tiek atskirų žmonių, tiek valstybių gyvenime. Geri norai pildosi, kai turime vienminčių, kai gretimai gyvenantys siekia to paties. Bet jei kaimynai pasitaikė triukšmadariai, girtuokliai, narkomanai, nepripažįstantys nei įstatymų, nei moralės normų? Galima jiems duoti grąžos, galima atsitverti stora siena, o galima krikščioniškai nuolankiai atsukti jiems ir antrąjį skruostą. Jei kokiai kaimyninei valstybei patiko mūsų žemės kilometrėlis, jei masinančiai nafta pakvipo kokia jūrmylė, tai siūlysiame jai ir antrąją – geros kaimynystės vardan?

Bent jau iš šalies žiūrint, Lietuva savo užsienio politiką artimųjų kaimynų atžvilgiu taip ir vykdo: jų agresyvumą stengiasi papenėti arba Lietuvos teritorijos karsneliu, arba valstybinio suvereniteto žiupsneliu. Ko vertas vien leidimas naudotis oro erdve ir antžeminėmis komunikacijomis, neturint būtinų kontrolės mechanizmų, nekalbant jau apie Maišiagalos miškuose sumedžiotą "išmintį"? Gerai padirbėję valdžios žmonės trina rankas, o ką iš tų sutarčių laimėjo Lietuvos piliečiai, visuomenė? Gal agresyvieji Lenkijos, Baltarusijos, Rusijos nacionalistai aptramdė antilietuvišką propagandą? Gal labiau ėmė rūpintis tenykštės lietuvių mažumos teisėmis? Gal atsiprašė lietuvių tautos už jai padarytas skriaudas ir suteikė jai saugumo garantijas ateičiai? Deja! Tie rusai ar lenkai, kurių proto ir širdies ne-

kaustė nemokėškumas ir nacionalistinis tendencingumas, buvo tolerantiški savo kaimynų atžvilgiu ir be abejotinos vertės Lietuvos valdžios reveransų. O agresyvieji mūsų kaimynų sluoksniai tuos reveransus, dailiai pavadintus lanksčiais, į ateitį orientuota politika, priėmė vien kaip silpnojo nuolankumą ar jų niekuo neįpareigojantį nuolaidumą.

Matyt, reikia būti diplomatui, kad nepastebėtum, kokias skirtingas sąvokas reiškia etimologiškai darybiškai giminiški žodžiai "lankstus" ir "nuolankus". O kiekvienas paprastas, doras lietuvis iškart suvoks, jog "lankstus" neatsiejamas nuo išminties ir apdairumo, o "nuolankus" – tai bailumo ir neryžtingumo rezultatas. "Lietuvos ryto" nuomonių kertelėje prieš porą ar trejetą mėnesių buvo paskelbta kažkurio jo skaitytojo odė lanksčiai politikai, tik autorius pamiršo pridurti (o gal ir nežino?), jog lanksti politika įmanoma tik turint stuburą, kuris įgalina kartkartėmis pabūti ir "išsitiesus". O tas stuburas – tai savo valstybės (o ne kaimynų!) interesų supratimas ir tų interesų gynimo strategijos bei taktikos laikymasis. Geras pavyzdys mums gali būti Lenkija, kurios diplomatai, kurdami santykių su Vokietija koncepciją, neužmiršta pareikalauti tam tikrų garantijų sau iš Vokietijos: "Dvišaliuose santykiuose su savo tiesioginiais kaimynais – Lenkija ir Čekijos Respublika – Vokietija turėtų vengti bet kokio galimo dviveidiskumo ar dviprasmiškumo, neturėtų

skatinti kaimynų įtarumo, ypač dėl dviejų dalykų: sienų neliečiamumo ir vokiečių mažumos politinio statuso šiose šalyse" (iš buvusio Lenkijos ambasadoriaus Prancūzijoje Januszo Stefanowicziaus straipsnio). Kodėl gi Lietuvos diplomatams nepritaikius šitos formuluotės tiems mūsų kaimynams, su kuriais turime problemų dėl sienų, ir kur gyvena lietuvių tautinė mažuma – kad ir tai pačiai Lenkijai? Ir išmintinga, ir lankstu!

Kaip visiškai teisingai pastebėjo Prezidento patarėjas J. Paleckis, metas vykdyti "orientuotą į ateitį užsienio politiką, bet prieš tai vertėtų išsiaiškinti, kaip tą ateitį supranta "išrinktieji", o kaip – žmonės iš gatvės. Galima numanyti, kad čia išryškės skirtumai, o gal ir prieštaravimai, kurie ir skatina vis naujus ginčus ir skandalus dėl valdžios vykdomos politikos baruose. Ypač tų valstybių atžvilgiu, kurios yra draskomos vidinių prieštaravimų ir karinių konfliktų, kur kyla reali totalitarizmo ir imperinio revanšo grėsmė. Negalima nepastebėti, kaip lemtingai skiriasi Rusijos situacija nuo situacijos Vokietijoje, JAV, Švedijoje ar kitose demokratinėse valstybėse.

Kurią susiskaldžiusios, susipriešinusios Rusijos visuomenės dalį remti, kokiems vyriausybės žingsniams pritariti, o kokius vertinti santūriai ar net kritiškai, jei reikia nuosekliai ginti demokratijos ir laisvės principus – dėl šių klausimų jau ne pirmą dieną suka galvas Vakarų diplomatai, bet nematyti, kad tas problemas imtųsi svarstyti Lietuvos oficialieji politikos vykdytojai. O kai kuriomis savo pozicijomis, pvz., Čekėnijos klausimu, Lietuvos (Nukelta į 4 psl.)

TILTŲ Į NETOLIMĄ PRAEITĮ ATSTATYMAS

(Atkelta iš 1 psl.)

įvertintų taip, kaip Izraelyje pasmerkė lietuvių dalyvavimą žydų žudynėse, – mano K. Girmius.

Istorikas Juozas Bagušauskas sako, kad nors N. Čruščiovo laikotarpis vadinamas atlydžiu, tačiau tai nereikia, jog tada būtų buvę kokių nors demokratijos ar liberalizmo bruožų. Tuo metu nustota naudoti žiaurios

laikau nekompetentingu reikšti bet kuriuo klausimu tautos valią. Protestuojau prieš jo sudarytus liepos 21 d. nutarimus įvesti Lietuvoje sovietų santvarką ir Lietuvą įjungti į Sovietų Rusijos sudėtį, tuo panaikinant Lietuvos valstybinę nepriklausomybę".

susidorojimus, tačiau buvo taikomos dvasinės, mažiau pastebimos represijos. Tuo laikotarpiu respublikoms buvo suteikta daugiau teisių ekonomikoje, teisėsaugoje, atsirado iliuzijų dėl didesnio valstybinio savarankiškumo. Tačiau istorikas primena, kad kaip tik tuo metu prasidėjo vadinamasis "buldozerinis" ateizmas, sustiprėjo kova su Bažnyčia.

Kalbant apie naujausią Lietuvos istoriją bei tuos jos vertinimus, kuriuos pateikia buvusieji komunistų partijos atstovai, galima pastebėti tam tikrus poslinkius platesnių ir labiau visa apimančių apibendrinimų link. Jeigu iš pradžių tai tebedavo padirki priešrinkiminiai LDDP vadovų pasamprotavimai kaimų

gyventojams, kurie mielai klausydavosi saldokų kalbų apie prarastą, Sąjūdžio sugriautą "rojų", tai dabar LDDP pasisakymai ima įgauti išbaigtus kolaboravimą, prisi-taikymą, lankstumą ir nuolankumą pateisinančios ideologijos metmenis. Ši ideologija jau senokai taikoma užsienio politikoje. Prezidento patarėjas užsienio politikai, buvęs aukšto rango partinis veikėjas J. Paleckis lankstumu bei nuolankumu pagrįstą politiką nuosekliai taiko savo srityje sprendžiant Rusijos kariuomenės išvedimo, jos tranzito, kitus klausimus.

Tad jeigu iki šiol vis tebesiginčijama kokią politiką LDDP vykdo ekonomikoje, tai dabar jau gana aiškiai matyti, kad savo ideologija bei vertybėmis ji yra labai arti klasikinės kairiosios partijos įvaizdžio.

95.VII.26

Katedra Illinois Universitete

TRYŠ DALYKAI

Antanas Dundzila

Illinois universitete nuo 1984 metų rudens Chicagoje veikianti Lituanistikos katedra šį pavasarį pateko į mūsų spaudą. Pateko dvejopai: vienu džiuginančiu reiškiniu ir vienu rūpestiu ar bent rūpestėliu.

Kaip kad spaudoje matėme (ir visą laiką tai suprato, jautėme), Katedros reikalai mūsų visuomenei rūpi. Tai vienintelė tokia, Amerikos akademine aplinkoje pripažįstama, institucija už Lietuvos ribų. Tai visuomeniniais pinigais, net \$600,000, išsivijęs sukurtas ir žinoma, Amerikos universitete juridine sutartimi įteisintas lituanistikos aukštojo mokslo židinys. Pasaulio lietuvių bendruomenė (PLB) 1978-1984 metais gražiai pasidarbavo, šį Rimvydo Šilbajorio 1978 m. Toronte viešai iškelta sumanymą įgyvendindama. 1981 m. buvo pasirašyta su universitetu sutartis, o dabar jos vykdymą prižiūri PLB Fondas (PLBF), angliškai vadinamas Lithuanian World Community Foundation. Spėju, kad Fondo vadovybę skiria PLB. Šį pavasarį PLBF vardu DRAUGO laiško skyriuje atsiliepė Vytautas Kamantas.

Dar vertėtų pažymėti, kad bendrai, konkrečiau nei apie Katedros, nei apie PLBF veiklą visuomenė nėra informuojama. Gi bent sykį metuose būtų įdomu ką nors tiesioginiai, pusiau "oficialiai" iš šių institucijų veiklos bei atsiekimų patirti. Čia, aišku, nėra koks nors biurokratinis ar statutinis reikalavimas. Tai būtų tik geras atskaitomybės bruožas, kokį yra išvystę keli kiti fondai bei organizaciniai junginiai.

Pirmas reikalas – kuo čia neseniai džiaugėmės? – Gi džiaugėmės pačiu pirmuoju Katedroje apginti lituanistikos daktaratu. Puiku!

Žemesnių mokslo laipsnių Katedros pastangomis jau buvo keli (– tiesa, nežinome jų skaičiaus). Taip pat Katedros aplinkoje bei prieš jos įsteigimą 1984 m. veikusioje lituanistikos programoje gana daug mūsų jaunimo turėjo progos studijuoti niekur kitur neprieinamus, mums rūpimus dalykus. Buvo ir seminarų, gal ir mokslo pobūdžio tyrinėjimų. Tačiau 1994 Dalia Kučėnienė sėkmingai apgynė lietuvių kalba parašytą disertaciją apie Žemaitę Amerikoje ir gavo Ph. D. mokslo laipsnį. Tai pats pirmasis tokio pobūdžio katedros laimėjimas. Apie tai rašėme DIRVOJE (1995-V-11).

Rūpestių iš tikrųjų yra du. Štai jų vienas, niekur kitur, bent mano, nepastebėtas.

Iki Katedros įkūrimo, 1972-1984 m. laikotarpyje, universitete veikusi lituanistikos programa administraciniai buvo priskirta prie Slavistikos fakulteto. Tačiau 1984 m. Katedrą įteisinus, Slavistikos fakulteto vardą universitetas pakeitė į Slavų ir Baltų kalbų ir literatūrų fakultetą. Apie tai buvo plačiai lietuvių spaudoje skelbiama. Tai suprantama ir pateisinama, nes \$600,000 kračiu ap rūpintų akademinių programų universitete nėra daug: palūkanos iš lietuvių visuomenės įnašo pilnai padengia vieno lituanistikos profesoriaus ir kelias pagalbines algas bei kitas išlaidas.

Rūpestis glūdi tame, kad 1995 (o gal jau ir anksčiau) universitetas sugrįžo tik prie Slavų kalbos ir literatūros fakulteto pavadinimo. Čia nemaloni naujiena. Šio fakto įrodymas: atspausdinta š.m. gegužės 7 d. įvykusios diplomų įteikimo iškilmės programa, kurioje Dalios Kučėnienės lituanistikos daktaratas įtrauktas jau be baltų vardo, tik slavistika pavadintame fakultete (žiūrėti iliustraciją).

The University of Illinois at Chicago

Commencement May 7, 1995

Candidates for Degree May 1995
Gregory Roland Swenson
In Nursing Research
Degrees Conferred July 1994
Helen Nuss Shaban
Degrees Conferred December 1994
Margaret Ryan Gannon
Cheryl J. Swanson Mace
Ying Sankunggill
Jian An Walker
Celia Ann Wilbur
Candidates for Degree May 1995
Maureen Elizabeth Buckley
Cecil D. Christensen
Carol J. Collins
Dana A. Dowling
Marlene R. Fisher
Sharon Swenson Fink
Rhonda Karine Hollis
Barbara J. Martin
Joanne Marie Miller

Candidates for Degree May 1995
Hans Peter Goetzel
Song Jae Park
In Physiology and Biophysics
Degrees Conferred December 1994
Jungmin Waterspood
Candidates for Degree May 1995
Shirley Geraldine Blanton
Jenni Smith-Elliott
In Psychology
Degrees Conferred July 1994
Jennifer Annette Raccorino
Ann Weiss Washington
Degrees Conferred December 1994
Mary Chase Ray
July Kay Britt
Christine Calaban
Holly Hilda Chavira
Victoria B. Crowshaw
Pamela G. Patten-Palman

Chae Delmar
Linda Serra Hagdon
Elizabeth S. Heuser
Jung-In Hyun
Barbara Davis Jones
Scott Allen Kay
Chang-Jyde Luth
Yun Sun Mi
Marlene M. Norman
George Sylvia Perry, Jr.
Wayne Allen Slaughter
Wayne Paul Spyrthals
Ingrid Tansyoning
Douglas Gilles Ward-Cheer
In Slavic Languages and Literatures
Degrees Conferred December 1994
Dalia M. Horvath-Kucenas
Frank Kuperowski
In Social Work
Degrees Conferred July 1994
Andrew M. Sauer

Candidates for Degree May 1995
Turkay Gali Agac
Lawrence Randall Burcher
Michael Joseph Carlson
Susan Beth Chanin
Thomas Robert Davis
Rebecca Moore Doherty
Victoria L. Fetter
Randolph Deane Fisher
Lilija B. Galic
Kristina Ann Glaser
Jessica Haas Graham
Tadell A. Griffin
David J. Gromedich
John Robert Haymaker
David I. Hoffman
James William Kaufman
Sean Miller Knorr
Randall Jeffrey Kober
Gretchen Mills Koleski
Gina Maria Massey
John J. McWilliams
Joan Moore

Pažymėtoje vietoje matyti tik Slavų kalbų ir literatūros fakulteto įrašas.

Manau, tai stulbinantis faktas – be visuomenės žinios mums svarbaus vardo atėmimas. PLBF pareigūnai privalo šį reikalą ištirti, jį visuomenei paaiškinti ir universitete atitaisyti. Jau iš anksto pasakysiu, kad universitetas tegul nebando naviškai aiškintis, kad čia – "atleiskite", "žinote" – įsivėlė menka klaidelė, ar kad fakulteto pavadinimas sutrumpintas vien dėl vietos toje programoje stokos ir t.t. Būtų labai nemalonu, jei tas vardas būtų iš mūsų tiesiog dienos šviesoje pavogtas. PLBF tokius reiškinius privalo sekti ir saugodamas mūsų interesus budėti. Visa tai yra PLBF atsakomybės ir atskaitomybės visuomenei ribose.

Išvada trumpa ir paprasta: laukiame PLBF aiškaus, išsamaus paaiškinimo dėl "baltų" žodžio išėmimo iš

Į Korzonų laiško DRAUGO laiško skyriuje atsiliepė ilgoku laišku V. Kamantas. Tarp kitų apyskaitos duomenų jis minėjo labai neaiškiai, virš \$ 900,000 sumą. Bent man atrodė, kad (1) Korzonai iškėlė rimtą visuomeninių reikalų tvarkymo trūkumą ir kad (2) V. Kamantas, paryškinęs keletą kitų dalykų, į Korzonų iškeltą klausimą apie tą \$ 150,000 neatsakė.

Aš pats tuo metu nutariau kreiptis į Illinois universiteto vadovybę, paprašiau šiuo reikalu duomenų. Konkretiai klausiau, kokia yra padėtis su ta \$150,000 universiteto pasizadėta suma. Reikia pastebėti, kad universiteto vadovybė su atsakymu nesiskubino, juos reikėjo "paraginti" per universitetą baigusiujų ir jį remiančių alumnų organizacijos vadovybę. Toks delsimas skatino

įtarimą, kad iškeltas reikalas yra bent šiek tiek "jautrus", o gal reikalingas duomenų ieškojimo bei bent kelių administracinių vienetų koordinacijos. Pagaliau 1995-V-11 d. laišku, su keliais savo iniciatyva pridėtais priedais, universitetas atsiliepė. Atsakymo laišką spausdiname čia pat DIRVOJE.

Su laišku universitetas kartu prisiuntė šiuos raštus: (1) 1985-1994 dešimties biudžetinių metų išlaidas Lituanistikos katedrai, (2) 1988-1989 m. katedrai gautas aukas (tik \$3,100!) ir (3) PLBF ir universiteto 1981 m. pasirašytos sutarties tekstą. Reikia pasakyti, kad, susipažinus su atsiųstais duomenimis, universitetas iškėlto \$150,000 klausimo irgi nepaaiškino.

Pirma, atsiųsto laiško paskutiniame sakinyje universitetas teigia, kad Katedros kraitis šiuo metu siekia \$648,000 sumą, kuri, reikia manyti, susideda iš lietuvių visuomenės įmokėtų \$600,000 ir iš kitų šaltinių įneštų \$48,000. Ši suma neatitinka V. Kamanto skelbtai 900 tūkstančių dolerių sumai. Taigi Korzonų teigimas, kad universitetas nėra įvykdęs savo įsipareigo-

Apie politiką, orientuotą į ateitį

(Atkelta iš 3 psl.)

valdžia labai primena pokario Švedijos poziciją Sovietų Sąjungos aneksuotų Baltijos šalių atžvilgiu. Šitoks "lankstumas" ne tik įžeidžia lietuvių tautos istorinę atmintį, bet tam tikrų Rusijos visuomenės sluoksnių yra suprantamas kaip demokratijos ir laisvės principų išsidėdėjimas.

Manau, kad Lietuvos žmonės dar neužmiršo sukrečiančių žurnalisto Juriiaus Rosto fotografijų ir reportažų apie kruvinąjį 1989 m. balandį Tbilisyje. Štai tas pats J. Rostas Rusijos valdžios politiką ir kai kurių visuomenės veikėjų didelį norą būti lankstiems apibūdina šitokiais žodžiais:

"Jei tu sudarai tokias są-

limų, yra bent iš dalies teisingas.

Antra, sutartyje labai aiškiai įrašyta, kad, lietuvių visuomenei įmokėjus tuos \$600,000, likusį \$150,000 kraitį parūpins universitetas kartu (įsidėmėkime: "Kartu") su PLBF. Čia tai šioji tokia naujiena, nes anksčiau vis buvo girdima, kad lietuviai surinks pirmus \$600,000, o po to universitetas pats parūpins likusius \$150,000...

Trečia, universitetas teigia, kad Katedros programai 1985-1994 biudžeto metais viso išleido \$441,222, t.y., vidutiniškai po \$44,122 per metus. Ši suma kaip tik atitinka iš kračio gautas pajamas. Tačiau tą \$441,222 sumą sudaro tik profesorų Vaškeli (1985-1990), Kertienės (1985-1993) ir Sučiaus (1994) atlyginimai, be jokių administracinių, pensijų, draudimo ar su moksliniu darbu susijusių kitokių Katedros išlaidų. Jau vien žvelgiant į šių profesorų tarnybos laikotarpius, kyla nauji neaiškumai.

Ketvirta, universiteto pristatytos Katedrai aukų detalės, (\$3,100) toli gražu nesiekia laiške pažymėtos \$48,000 sumos.

Penkta, universitetas net savo administraciniuose dokumentuose painioja Katedros pavadinimo terminologiją. Jų pačių labai ir mūsų ramybei būtų labai sveika, kad universitetas nusistovėtų prie sutartyje įrašytos ar bent šiaip jau nuoseklios terminologijos. Ši pastaba taikytina ir Slavų ar anksčiau naudotam Slavų ir Baltų fakulteto pavadinimui.

Į atsiųstus universiteto raštus toliau, bent šiame straipsnyje, nesigilinant, atrodo, yra būtina PLBF visą reikalą su universitetu išsiaiškinti ir mus deramai, viešai painformuoti. Ačiū R. Ir D. Korzonams, į šį reikalą DRAUGO atkreipusiems visuomenės dėmesį.

(1995-VII-16)

lygas terorizmui, banditizmui, visų valdžios struktūrų, teisėsaugos organų, armijos vadovybės korupcijai, jeitavo veiksmams sunaikina mediciną, išsilavinimą, mokslą, kultūrą, jei geriausi vaikai ir didžiausi pinigai veržiasi į užsienį iš mano mylimos ir vienintelės šalies, tai kas tu? O kas mes? Duosiu jums gerą patarimą: girdite, kulkos švilpia – palenkite galvas... Žemiau. Dar žemiau. Klauptitės...

Nagi – klauptitės!"

Anais 1989 metais Lietuva žavėjosi J. Rosto principumu ir ištikimybe tiesai. O šiandien? Ar suvokiate, kad nuo bestuburiško lankstumo nedaug tetrūksta iki klūpojimo? (LA)

DARBŠČIOJI BITELE

(M. Mašiutaitės-Urbšienės (1895-199) 100-ųjų gimimo metinių proga)

Rašyti apie visai nepažįstamą žmogų, su kuriuo neturėjai jokių reikalų ir kurio pavardę esi regėjusi tik bibliografinėse rodyklėse, nėra jau taip paprasta ir lengva, kaip daug kam atrodo. Tačiau, kai surandi vieną kitą įdomesnį bruoželį, pasiskaitai prisiminimus, su žmonėmis pasikalbi, ši asmenybė pasidaro lyg ir sava, tartum ją būtum seniai pažinojęs. Taip atsitiko ir su Marija Mašiutaitė-Urbšiene, kurios 100-sias gimimo metines netrukus minėsime. O daugiau pasidomėti šia šviesia asmenybe paskatino jos tėvo Prano Mašiotų knygelės jauniui, jos pačios nuostabi prisiminimai "Prie žibalinės lempos", taip pat kai kurios bibliografinės rodyklės, naudotos rašant seminarinius darbus dar studijų metais nacistinės okupacijos sąlygoje.

Gimusi 1895 m. birželio 24 d. Rygoje, žinomo mūsų pedagogo ir vieno pirmųjų vaikų literatūros pradininko Prano Mašiotų šeimoje, ji visą gyvenimą saugojo savo tėvo įskiepytą demokratine

dvasią. Pr. Mašiotų aiškiai pažangi auklėjamoji kryptis turėjo didelę įtaką ir dukters Marijos asmenybės formavimuisi. Kadangi Mašiotų namuose Rygoje dažnai lankydavosi žinomi to meto lietuvių ir latvių veikėjai, taip pat

Marija Mašiutaitė-Urbšienė. Paryžius, 1928 m.

poetai, dailininkai, muzikai, be to tėvas dukrą dažnai vedžiodavosi į parodas, koncertus, atidengdamas visas meno paslaptis, todėl ir būsimai bibliografei palaipsniui ėmė darytis brangu visa, kas gražu, gera, kilnu. Baigus gim-

naziją su sustripta prancūzų kalba, kas labai padėjo būsimajame darbe, sekė studijos Maskvos Aukštųjų mokyklų kursų fizikos – matematikos fakultete, dalyvavimas įvairiuose studentų susibūrimuose.

Praūzus pirmojo pasaulinio karo vėtrai, ir su tėvais grįžusi į Kauną, ji pradėjo dirbti vertėja ministerijose, tuo pačiu pradėdama ir savo ilgą darbą su liuanistinėmis rodyklėmis.

Ištekėjusi už buvusio karininko ir Nepriklausomybės kovų dalyvio, vėliau diplomato Juozo Urbšio ir tapusi nepriklausoma nuo įvairių tamybų, ji galėjo pilnai pasišvesti savo pamėgtam bibliografiniam darbui. M. Mašiutaitė-Urbšienė į Lietuvos bibliografijos istoriją įėjo kaip nenuilstanti darbuotoja, palikusi daug vertingos medžiagos iš liuanistinės bibliografijos sričių. Kaip ta darbšti bitelė ji iš visų pampių rankiojo žinias apie Lietuvą užsienio kalbomis, visa tai skelbdama populiariose rodyklėse "Lituanica". Todėl ir jos vardas mūsų bibliografijos istorijoje įrašytas auksinėm raidėmis.

Kaip prisimena amžininkai, M. Mašiutaitė-Urbšienė visai nepanašėjo į aukšto val-

stybės valdininko žmoną, aukštuomenės atstovę. Būdavo skoningai, bet paprastai apsirengusi, iš jos asmenybės dvelkė apsiskaitymas, platus horizontai, laikysenoje daug laisvumo, nepriklausomo paprastumo. Kaip pastebi rašytoja H. Korsakienė, M. Mašiutaitė-Urbšienė iškilmingi trečiadieniai būdavo tikrai įdomūs, nemiesčioniški. Čia dažnai lankydavosi ne vienas iš jaunų, anuomet jau pradedančių garsėti, menininkų ir rašytojų. Urbšio butą puošė nedidelė, bet skoningai sudaryta paveikslų galerija, pridodama daug jaukumo. Tuo pačiu į dienos šviesą pastoviai iškildavo jos bibliografinės rodyklės "Lituanica", pasirodė knygos "Klaipėdos krašto paraštė" (1900-1932 metų bibliografija), "Sąrašas knygų ir rašinių apie Vilnių ir Vilniaus kraštą". Visa tai buvo kruopščiai paruošta, sisteminta.

Laikotarpiu, kada buvo perversinamos nuo seniausių laikų sukurtos gėrybės, likimo ranka neaplenkė nė šios darbštelės bitelės ir jos gyvenimo draugo. Išsėdėję ilgus metus įvairiuose kalėjimuose vienuose, prasidėjus atsilimo laikotarpiui su vyru grįžo į Kauną ir, apsistojusi S. Kymantaitės-Čiurlionienės bu-

te, ji vėl pradėjo dirbti savo pamėgtoje srityje, tvarkydamas savo paliktus rankraščius, pradžiugindama skaitytojus savo prisiminimais "Prie žibalinės lempos", kurie pasirodė jau gerokai po autorės mirties ir tapo bemažant išgraibstyti.

Šiuos labai jautriai parašytus ir pačios autorės iliustruotus prisiminimus jubiliejaus proga reikėtų pakartotinai išleisti ir dėti visas pastangas, kiek tai įmanoma, kad būtų surastas ir prisiminimų tęsinys "Atdaras langas", apimamas laikotarpį nuo 1919 iki 1939 metų. Kuris turėtų būti viename kalėjimų archyvu, jei netapo sunaikintas.

Marija Mašiutaitė-Urbšienė, iškentėjusi tiek kančių, mirė 1959 m. kovo mėn. 2 d. Kaune po sunkios ligos ir palaidota Petrašiūnų kapinėse greta savo tėvo Prano Mašiotų, šalia kurių vėliau atsigulė ir jos gyvenimo draugas Juozas Urbšys.

Norintiems daugiau sužinoti apie šią darbštolę bitutę, iš visos širdies patarčiau pasiskaityti ir jos prisiminimus ir jos vyro J. Urbšio šiltes žodžius jo "Prisiminimų" knygoje.

Viktoras Gulmanas

DĖKOJAME CLEVELANDO MEDICINOS DARBUOTOJAMS

Šių metų gegužės 24 – birželio 2 dieną Klaipėdos miesto ligoninėje dirbo Clevelando medikų profesorių, gydytojų ir medicinos seserų grupė (viso 12 žmonių), kurie operavo Lietuvos vaikus su veido apsigimimais, konsultavo mūsų gydytojus, skaitė paskaitas.

Buvo atliktos labai sudėtingos veido operacijos 13 Klaipėdos ir Žemaitijos krašto vaikų su veido apsigimimais, nors norinčių buvo

apie penkiasdešimt. Klaipėdos miesto ligoninės gydytojais buvo sužavėti kolegų iš Clevelando geranoriškumu, nuoširdumu ir profesionalumu. Amerikos profesorių, gydytojų ir medicinos seserų paskaitose dalyvavo šimtai gydytojų ir medicinos seserų ne tik iš Klaipėdos, bet ir iš kitų Lietuvos miestų.

Amerikos medikų delegacijai buvo skirtas didžiulis dėmesys. Juos du kartus priėmė Lietuvos Sveikatos ap-

saugos ministras A. Vinkus, Seimo opozicijos lyderis V. Landsbergis, Klaipėdos apskritys valdytojas J. Aušra ir Klaipėdos meras S. Šukys. Visą savaitę apie Amerikos medikų viešnagę Klaipėdoje informavo Lietuvos gyventojus Lietuvos ir Klaipėdos televizijos, centriniai ir Klaipėdos laikraščiai.

Mes esame ypač dėkingi visos šios kelionės iniciatorei poniai Gražinai Kudukienei. Taip pat didelį darbą nuveikė organizuojant šią kelionę gydytojas Algis Čepulis ir klinikinis psichologas Gintautas

Sabataitis. Jie ne tik organizavo šią didžiulę gailingumo misiją, bet ir atvežė daug labdaros vaistų, knygų, trauminių siūlų ir net anestetizijos mašiną.

Mūsų medicinos seserys, o taip pat, mūsų mažieji ligoniniai ir jų mamos buvo sužavėti gailingosios sesers iš Clevelando Marijos Gruzdytės nuoširdumu, aukštu profesionalumu ir didžiule meile ligoniams.

Gydytojas A. Čepulis skaitė paskaitą Klaipėdos ir Klaipėdos krašto chirurgams, o ponas G. Sabataitis – Klaipėdos ir Klaipėdos krašto psichiatrams, narkologams ir psichologams. Ponia Marija Gruzdytė skaitė paskaitą apie medicinos seserų darbą Amerikoje.

Norime Jūsų laikraštyje padėkoti šiems Clevelando Lietuvių bendruomenės nariams už tikrai didelę, nesavanaudišką pagalbą. Išsiskyrėme gerais draugais. Tikimės, kad mūsų bendradarbiavimas ir toliau tęsis.

Habil. dr. V. Janušonis
Klaipėdos miesto ligoninės
vyriausiasis gydytojas
A. Šlepavičius, M.D.
Klaipėdos miesto ligoninės
Gydytojų Sąjungos pirmininkas

★★★★

Skaityklt ir platinklt
DIRVA

Dr. Juozapas Kriščiūnaitis (viduryje), Klaipėdos Miesto ligoninės anesteziologijos skyriaus vedėjas, su savo anesteziologais apžiūri anestetizijos mašiną, padovanotą Klaipėdos ligoninei "Partnerystė Viltijė" grupės iš Clevelando. G. Sabataičio nuotr.

HOWARD HUGHES Medicinos Instituto stipendijos

Howard Hughes Medicinos institutas paskelbė, kad devyniasdešimčiai geriausių biologinės medicinos mokslininkų iš Rytų Europos ir buvusios Tarybų Sąjungos šalių paskirtos penkiolikos milijonų dolerių vertės stipendijos.

Tarp stipendijų laimėtojų yra ir trys mokslininkai iš Lietuvos: Dr. Jolanta Vidugirienė, Habil. Dr. Rimantas Steponas Navinskas, Dr. Saulius Klimašauskas.

Nuo 1988-ųjų metų institutas stipendijoms užsienio mokslininkams jau yra paskyręs daugiau nei tris šimtus milijonų dolerių, tačiau stipendijos mokslininkams iš Rytų Europos bei buvusios Tarybų Sąjungos šalių paskirtos pirmą kartą.

"Finansinės lėšos skiriamos realioms reikmėms: algoms mokslininkams ir jų laborantams, taip pat medžiagoms, įrangai, kompiuteriams, ryšiams, kelionėms, žurnalams ir kitkam." – paaiškino Howard Hughes medicinos instituto viceprezidentas, stipendijų ir specialiųjų programų vadovas, P. Džozefas Perpicas.

Howard Hughes medicinos institutas finansinę paramą administruos iš savo centro Chevy Chase, Marylando valstijoje ir iš filialo, įsikūrusio Maskvoje.

Lietuvių bendruomenės San Francisco apylinkėje

Prieš 50 metų San Francisco mieste įvyko tarptautinė konferencija, kuri įsteigė Jungtinių Tautų Organizaciją. 1945 birželio 26, penkiasdešimties šalių astovai pasirašė įkūrimo protokolą, kuris vėliau tapo oficialiai patvirtintas New York'e tu metų spalio 24 dieną.

Jau nuo balandžio mėnesio pradžios, San Francisco "UN 50" minėjimo komitetas organizavo aibes renginių, turėjusių tikslą pasidžiaugti žmonijos ir gamtos įvairumu, ir patvirtinti tarptautinės taikos ir sugyvenimo viltis.

Jubiliejaus paskutinės trys dienos, birželio 24–26, buvo skirtos Jungtinių Tautų ambasadorių konferencijoms, ypatingiems koncertams, priėmimams pas miesto merą ir t.t. Šios apylinkės lietuviai, pasinaudodami neįprasta proga, pasikvietė Lietuvos ambasadorių JT dr. Oskarą Jusys, kad apsilankytų jų tarpe ir pasidalintų savo išpučiais.

Nors ambasadoriaus oficialių priėmimų programa buvo permėlyg perpildyta, vis dėlto šeštadienio popietės metu, dr. Jusys atvyko porai

valandų susipažint su apylinkės lietuvių telkiniu. Susitikimas įvyko ne rimtoje salėje, bet gražiamoje, medžiais apaugusiame slėnyje už Ginto ir Geni Federų namo, kur tuo pat metu buvo ruošiamas metinis bendruomenės pobūvis. Kaip tik pasitaikė karščiausia metų diena – apie 105° F – bet sėdint didžiulių medžių šešėlyje, atvykusių svečių tarpe – o jų buvo apie šimtas – niekas nesiskundė ir nekeitė; gal tik išskyrus Gintą ir dabartinį bendruomenės prezidentą Don Witt, kurių darbas buvo kepti "hamburgerius" ir dešreles. Reikia prisipažinti, kad gerą pelną sukrovė gėrimų pardavėjai!

Ambasadorius Jusys pasakojo apie Lietuvos veiklą JT organizacijoje, apie dalyvavimo naudą tėvynei. Jis perspėjo, kad Lietuvai neapsakomai grėsia Rusijos ir Gudijos susivienijimas ir ekonominė bei politinė suirutė. Lietuva suspausta kaip žnyplėse tarp Kaliningrado ir Rusijos – Gudijos sienos. Jeigu per ateinančius rinkimus Rusija išsirinktų ekstremistą, norintį atstatyti sovietme-

Dr. Oskaras Jusys, Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose, pasakoja apie Lietuvos misijos JT veiklą San Francisco lietuviams 1995 birželio 24 d.

čio imperiją, tas galėtų per dieną Lietuvą užgrobti. Užtat vienas iš svarbiausių JT misijos tikslų yra ugdyti Lietuvai palankių pažiūrų ir draugų, kurie, reikalui esant, padėtų gelbėti tėvynės laisvę. Apie pavojų Lietuvai skelbiama ne vien viešojoje veikloje, bet taip pat ir "užkulio" diplomatinėje. Visi dalyviai giliai įvertino dr. Jusio dalyvavimą ir įdomų pokalbį, jo atsakymus į įvairiausius klausimus, jo draugišką

bendravimą mūsų Kaliforniškio stiliumi "be formalumų" subuvime.

Pirmadienį, birželio 26, 1995, Ambasadorius dalyvavo JT minėjime. Per 50 metų, Jungtinių Tautų skaičius padaugėjo nuo 50 iki 185. Naujai priimtų tautų ambasadoriai, tarp jų ir dr. Jusys, pasirašė JT įstatų patvirtinimo dokumentą. Vėliau vakare ambasadorius Jusys buvo pakviestas į puotą kurioje lankėsi ir Prezidentas Clinton.

Nors labai varginanti kecionė, bet proga laisviau pabendrauti su kitų tautų ambasadoriais buvo Lietuvai labai naudinga. Ambasadorius viešnagė buvo patenkintas ir dėl naujų pažinčių, kurias čia užmezgė, ir kad pasitaikė nors trumpa proga susipažinti su San Francisco miesto žavingu grožiu ir su draugiškais šios apylinkės lietuviams.

F.P.B.

ROMANTIŠKAS VAKARAS ANT EŽERO KRANTO

Aurelija M. Balašaitienė

Jau virš penkerių metų Lietuvių kultūrinių darželių valdyba, pirmininkaujant energingam idealistui Vincui Apaniui, kas vasarą surengia kultūrinę vakaronę žaviame Gwynn Estate pastate ant Erie ežero kranto. Liepos 8 dienos vakare susitiko virš 50 darželio narių, svečių ir kitų tautybių atstovų, savo buvimu paremti Kultūrinių darželių veiklą, pabendrauti ir pasigėrėti programa. Per eilę metų susidarė pastovus ištikimų vakaronių lankytojų

būrelis. Lietuvių kultūriniai darželiai, su atnaujintais ar naujais didžiųjų lietuvių biustais ir trykstančiu fontanu, yra ir istorinis, ir kultūrinis Clevelando lietuvių turtas, į miesto aplinką vertingas ir gražus įnašas, kuriuo Clevelando lietuviai didžiuojasi, o kitataučiai gėrėsi.

Pasivažiinę, pasišnekučiavę, pasistiprinę baro gėrimais, svečiai susirinko į antro aukšto erdvią verandą su nuostabiai romantišku vaizdu į tyvuliuojantį Erie ežerą, ku-

rio krante pastatyta erdvi, nedidelio amfiteatro pavidalo terasa. Programos techniniam personalui į terasos centrą sunėsus elektroninę klaviatūrą ir mikrofonus, pirmininkas Vincas Apanius pasveikino susirinkusius narius ir svečius, visiems palinkėjo gražaus vakaro ir pakvietė programos atlikėjus užimti vietas. Prisiminus kelias ankstyvesnias, ne labai aukšto meninio lygio vakarones, šį kartą susirinkusieji buvo nuteikti netikėtai maloniai ir sužavėti tiek repertuaro parinkimu, tiek programos atlikėjais. Tarp arijų ir dainų, klausytojus nostalgikai nuteikė malonaus tembro Bari-

tonas Robert Becker, jausmingai sudainavęs ariją iš "Traviatos", kurios lietuviškas tekstas yra daug kam žinomas: "Ar užmiršai tėvų laukus ir Provanso tuos laukus...?". Jis taip šauniai ir temperamentingai sudainavo "Grenadą", kad iš publikos pasigirdo "encore" balsai. Malonus sopranas Laura Schwartz, tarp kitų dainų, jautriai sudainavo arijas iš "Linksmosios Našlės" ir iš filmo "Muzikos garsai". Repertuare buvo dainuojamos ištraukos iš Broadwajaus pastatymų ir operėčių. Į programos pabaigą sopranas ir baritonas sudainavo kelis duetus, o solistams profesio-

nališkai akompanavo jaunas pianistas Michael Root. Visas dainas klausytojai palydėjo stipriais plojimais.

Tai buvo tikrai pasigėrėtinas vakaras, svečiuose sužadinęs estetinius jausmus ir nukėlęs į romantiškai sentimentalią atmosferą. Po programos svečiai vaišinosi skaniais patiekalais, dalijosi išpučiais, nuolat sugrįždami į balkoną pasigrožėti ežero bangomis ir besileidžiančia saule.

Lietuvių kultūrinių darželių pirmininkui Vincui Apaniui ir valdybai tenka pareikšti padėką už tokią kultūringą vakaronę ir palinkėti tolimesnės sėkmės Lietuvių kultūrinių darželių darbuose.

Lietuvių kultūrinių darželių vakaronėje Gwynn Estate. Dainuoja sopranas Laura Schwartz ir baritonas Robert Becker.

Lietuvių Kultūrinių darželių vakaronėje Gwynn Estate. Draugijos nariai ir svečiai maloniai jaučiasi besivaikindami.

LIETUVOS VYČIŲ 102 KUOPOS ISTORIJA

Regina Juškaitė

Grazi ir turininga Lietuvos Vyčių organizacijos istorija. Savo įnašą į šią istoriją padarė ir 102-oji organizacijos kuopa, veikianti prie šv. Antano parapijos Detroite. Artėjant Lietuvos Vyčių 82-ajam seimui, kuris įvyks rugpjūčio 9 - 13 d.d. Detroite, norėtusi skaitytojus trumpai supažindinti su būsimo seimo globėja - 102-ąja Vyčių kuopa, jos veikla pratyje ir šiandienos rūpesčiais. Kuopos istorija akivaizdžiai liudija apie aktyvią ir prasmingą jos veiklą, nueitą kelią nuo įsikūrimo iki šių dienų. Toje istorijoje aukso raidėmis taip pat įrašyta ir daugelio nusipelnusių kuopos žmonių pavardžių.

Straipsnyje minimi įvykiai pagrįsti faktais, kuriuos autorei suteikė Lietuvos Vyčių Garbės narys Robertas Boris, 102 kuopos narys Vincas Boris bei paremti duomenimis iš Igno Sakalo paruoštos Lietuvos Vyčių istorijos.

1920 m. kovo 4 d. kun. Fabijonas Kemėšis, šv. Jurgio parapijos klebonas, Detroite sušaukė grupelę miesto vakarų rajone gyvenančių lietuvių, pasitarti organizacijos reikalais su tuo metu ten svečiavusiuosiu chigagiečiu Igno Karosu, Lietuvos Vyčių Centro valdybos pirmininku. Tuo laiku šv. Jurgio bažnyčia Detroite buvo vienintelė lietuvių parapija, kuri globojo Lietuvos Vyčių 79-ąją kuopą. Kun. F.Kemėšio pastangomis buvo organizuota nauja parapija vakarų rajone, kur buvo įsikūrę neseniai atvykę lietuviai. Taip buvo įkurta nauja Vyčių kuopa, kurios pirmąją valdybą sudarė: pirmininkas - Juozas Tautkus, vicepirmininkas - Rapolas Piragis, finansų sekretorius - Antanas Buknis, išdininkas - Jonas Nakas. Dvasios vada liko kun. F.Kemėšis, kuris tuo metu rūpinosi parapijos steigimu. Naujoji kuopa buvo įregistruota 102-uoju numeriu, o nauja parapija buvo pavadinta šv. Antano parapija, kuri ir tapo oficialiais 102 kuopos namais.

Nuo pat įsteigimo kuopa pradėjo aktyvią veiklą. Tą pačią žiemą buvo suruoštos kelios vakaronės. Muz. Aleksandro Aleksio pastangomis suorganizuotas choras, pasižymėjusi pažiba naujajame lietuvių telkinyje. Jau tais pačiais 1920-aisiais metais choras nepaprastai gražiai pasirodė per Igno Boreišio iššventinimo į kunigus iškilmes. Šis Vyčių choras giedojo lietuviškose mišiose laikomose ir kitose bažnyčiose, pakol lietuviai pasistatė savo šventovę. Savo gražiu giedojimu choras daug prisidėjo prie lietuvių organizavimo savo parapijoje, bei religinės ir tautinės dvasios palaikymo. Pirmuoju choro vadovu buvo komp. A.Aleksis, vėliau T.Laučiūtė-Mazolienė, muz. J.Jankus, muz. J.Olšauskas ir muz. J.Blažis.

Kai parapija įsigijo savo patalpas, Vyčiai pradėjo augti ir jų skaičius nuolat didėjo. Gerėjant sąlygoms, pastebimai aktyvėjo ir Vyčių veikla. Jie ruošė vakarones, vaidinimus, koncertus, įvai-

rias kultūrinės pramogas, o vasaros metu gegužines ir sporto išvykas. 102-oji kuopa buvo aktyvi sporto organizatorė ir rėmėja. Turėjo beisbolo ir krepšinio komandas, kurios ne kartą sėkmingai varžėsi su kitataučiais, o taip pat ir su Chicagos, Daytono bei Clevelando Vyčiais. Pelnas iš visų renginių visuomet būdavo dalinamas su parapija. Kuopos pastangomis buvo surinkta 6,000 dol. naujiems vargonams pirkti.

Antrajam Pasauliniam karui prasidėjus, daugelis kuopos narių buvo pašaukti į karinę tarnybą. Kuopos veikimas buvo sustojęs. Tačiau energinga pirmininkė Elena Žaliagiriūtė-Smolek, kitų tal-kininkų padedama, nuolat rūpinosi, kad kuopos nariai kareiviai nebūtų užmiršti laiškais ir dovanėlėmis.

Po karo sugrįžus į namus, kun. I.Boreišis sušaukė jaunimo susirinkimą kuopai atgaivinti. Į naująją valdybą buvo išrinkti: pirmininkė - E.Žaliagiriūtė-Smolek, vicepirmininkas - E.Slavinas, sekretorius M.Slavinas, koresp. sekretorius - F.Zvirzdinas, fin. sekretorius - J.Zvirzdinas ir išdininkas - P.Paramskis. Vėl prasidėjo graži kuopos veikla, kuri sėkmingai tęsiama ir šiandien.

Lietuvos Vyčių organizacija buvo daugiau negu vien socialinė. Ji aktyviai reikėsi ir politinėje veikloje. Atsakydama į Lietuvos sovietų okupaciją, 102 kuopa kartu su kitomis kuopomis pritarė "Lietuvių reikalų komiteto" sudarymui. Buvo rašoma daugybė laišku valstybių vadovams, įstatymų leidėjams, raginant juos ginti Lietuvos valstybę, protestuojama prieš sovietinę okupaciją, prieš Lietuvos prijungimą prie Sovietų sąjungos. Buvo prašoma paramos sugrąžinti Lietuvai nepriklausomybę.

Kelis mėnesius po II Pasaulinio karo, šimtai maisto siuntinių (nupirktų už šv. Antano parapijiečių aukas, kurių rinkimą organizavo kuopos narės Aldona Nausėdas-Bunikis ir Theresa Žaliagiriūtė-Medonis) ir paaukoti rūbai buvo siunčiami

Lietuvos Vyčių 102 kuopos nariai ir 82-ojo Seimo rengimo komitetas. Seimas įvyks rugpjūčio 9-13 d. Novi, MI. Taip pat Lietuvos Vyčių 102 kuopa atšvės kuopos 75 metų gyvavimo jubiliejų.
R. Juškaitės nuotr.

Lietuvos pabėgėliams į Vokietiją. Buvo steigiamos lietuvių kalbos klasės Lietuvos Vyčių steigėjų sūnams ir dukroms, kurie jau buvo primirę gimtąją tėvų kalbą.

1948 metais įvyko metinis Lietuvos Vyčių seimas. Jis buvo pripažintas sėkmingu. Bet ypatingai įsimintinu tapo 1959 metų seimas-suvažiavimas, kuriam bendrai šeiminkavo 102-oji ir Roberto Boris pastangomis at-

gaivinta 79-oji Vyčių kuopa. Seimas tęsėsi 6 dienas. Valstijos gubernatorius G.M.Williams rugpjūčio 18-23 dienomis paskelbė Lietuvos Vyčių savaitę, o Detrito burmistras įsakė ant miesto rotušės iškelti Lietuvos vėliavą.

Paskutinę suvažiavimo dieną Dievo Apvaizdos lietuvių bažnyčioje per iškilmingas šv. Mišias pamokslą pasakė vyskupas V.Brizgys.

Detroito arkivyskupas John F.Dearden savo sveikinimo žodyje ragino Lietuvos Vyčius palaikyti savo tautos papročius, primindamas, kad tautos tradicijos stiprina mūsų tikėjimą.

Suvažiavimo pobūvyje dalyvavo Michigan valstijos gubernatorius G.M.Williams. Jis už nuopelnus buvo apdovanotas kitataučių skiriamu

(Nukelta į 10 psl.)

DAR VIENA "KARIO" SUKAKTIS 45-ri metai nuo jo atgaivinimo Amerikoje *Edvardas Šulaitis*

Pernai buvo paminėta 75 metų sukaktis nuo "Kario" įsteigimo 1919 metais. O šiemet sueina 45 metai nuo jo atgaivinimo JAV. Taigi irgi neeilinis įvykis "Kario" gyvenime. Šias datas mes matome ir dabartiniame "Karyje", nuo 1991 metų vėl sugrįžusiam į Lietuvą.

Mano rankose gerokai parudavęs ir šiek tiek laiko dulkių sugadintas pirmasis JAV išleistojo "Kario" numeris. Jis didoko formato (maždaug dvigubai didesnis už šiandieninį), 16 puslapių apimties. Jo viršelyje matome Lietuvos Karo mokyklos vyrus Tautos šventės iškilmėse. Antrame puslapyje sakoma: "Karys" - pasaulio lietuvių karių žurnalas, redaguoja Kpt. Simas Urbonas, St. Butkus ir Aug. Astrauskas, vyr. redaktorius - Simas Urbonas. Pasirodymo data - 1950 m. lapkričio 23-jį. Spaudė - Lietuvių Universalinio biuro, Inc. "Amerikos" spaustuvė.

Apacioje dar rašoma:

"Pasaulio lietuvių karių žurnalas "Karys" yra artimas ir mielas kiekvienam lietuviui, ginklų, darbu ar plunksna kovojančiam dėl laisvos, demokratinės Lietuvos atstatymo. Senimas ir jaunimas, tremtiniai ir čia jau seniai įsikūrusieji mūsų broliai lietuviai jame visuomet ras sau

tinkamos medžiagos, žinių ir vaizdų, bylojančių apie senosios Lietuvos praeitį, apie baisią mūsų Tėvynės dabartį ir apie tą kovą, kuri be jokios atodairios mūsų visų turi būti be perstogės tęsiama Tėvynės ir tautos ateičiai. Pagal išgales - visi į talką tremtyje atgijusiam KARIUI. Nelaukime pakvietimo ar prašymo! Šiandien visi esame Lietuvos laisvės kariai!"

Tuomet naujame krašte - Amerikoje buvau naujokas, vos tik vienerius metus čia pragyvenęs. Nors tuo metu dar buvau jaunas vyras ir Lietuvos kariuomenėje nebuvo tekę tarnauti, vistiek susidomėjau šiuo leidiniu ir tapau jo skaitytoju, o vėliau kurį laiką net buvau jo bendradarbiu.

Tačiau netrukus po šio žurnalo pasirodymo buvau pakviestas atlikti karinę prievolę nors ne Lietuvos, bet JAV armijoje. Tas buvo nelemtu Korėjos karo metu ir po apmokymo jau buvau paskirtas ten vykti, tačiau kaip tik netrukus po to buvo pasirašytos paliaubos - tad savo karinę tarnybą užbaigiau Amerikoje. Keli mano draugai, JAV kariuomenės kariai, nebuvo tokie laimingi - jie ten buvo išsiųsti ir atgal grįžo sužeisti.

Sugrįžęs iš JAV kariuomenės tuoj pat įsijungiau į

buvusių karių - veteranų organizaciją - "Amerikos Legijoną" (American Legion). Ši organizacija yra viena iš didžiausiųjų karo veteranų grupuočių JAV.

Reikia pažymėti, kad Chicagoje ši organizacija turi du padalinius - postus, į kuriuos susibūrė lietuvių kilmės veteranai. Tai Dariaus - Girėno ir Don Varno postai, kuriems priklauso apie tūkstantinė lietuvių kilmės veteranų (ypatingai didelis buvo ir tebėra Dariaus - Girėno postas). Aš įstojau ir dar ir dabar (jau 40 metų) priklausau Don Varno postui, kuris pavadintas per II pasaulinį karą žuvusio lietuvių kilmės lakūno Domininko Varno vardu. Šiam postui priklauso gana didelis būrys ne tik iš anksčiau atvykusiųjų ar jau čia gimusiųjų lietuvių kilmės veteranų, bet ir naujai į šį kraštą atvykusiųjų lietuvių (kokių ir aš buvau). Šiame poste yra tekę būti ir jo vadovybės eilėse.

Beje, iš Lietuvos atvykusieji ir ten buvę kariai (daugiausia karininkai) čia susibūrė į savo organizaciją - "Ramovę", kurios steigiamasis susirinkimas įvyko irgi prieš 45 metus - 1950 m. balandžio 2 d. Chicagoje. Lai-kiną vadovybę sudarė žymūs Lietuvos kariškiai: gen. P. Plechavičius, gen. V. Mieželis, plk. A. Reklaitis, mjr. P. Linkus ir kpt. B. Michelevičius.

DVIRAČIU I LIETUVĄ

Edmundas Čapas

(Tėsinys. Pradžia Nr.21)

Žemaičių ir aukštaičių miestas

Aplankyti Šiaulius norėjau dėl kelių priežasčių: mano mama, gimusi netoli Šaukėnų, gyveno čia ir mokėsi gimnazijoje; kelerius metus šiame mieste gyveno ir mano tėvo šeima: mano artimiausi giminės Lietuvoje – Živilė, mano tėvo sesers duktė, gydytoja ir mano mamos brolis – dėdė Stasys su šeima – šiauliečiai jau daug metų; o kitas mamos brolis Vacys, gyvenęs Šiauliuose, susituokė su teta Barbora šv. Petro ir Povilo bažnyčioje prieš Antrąjį pasaulinį karą, kuriam baigiantis kartu su mano mama

Šiaulių garsaus "Polifonijos" choro, Baltarusijos kamerinio orkestro ir suomių pianisto programos, kur skambėjo Vivaldi ir Mocarto kūriniai. Akustika bažnyčios salėje puiki!

Šviesios bažnyčios sienos ir spalvingi saulės spinduliai, besiveržiantys pro langus sudarė kontrastą su iškilmingomis, beveik liūdnomis pamaldomis, kuriose dalyvavo apie šešiasdešimt žmonių. Jie kartojo paskui kunigą maldos žodžius; jie man buvo pažįstami – tai buvo malda, kurią kartočiau šimtus kartų, kai buvau vaikas, Cleveland St. Aloysius bažnyčioje, tik-

Iš toli matėsi virš miesto iškilęs baltas bažnyčios bokštas. Tai garsioji Šiaulių šv. Petro ir Povilo bažnyčia, pastatyta dar XVII a. pradžioje. Autoriaus nuotr.

Šaukėnų bažnyčia. Netoli šio mažo Žemaitijos miestelio mano mamos gimtinė.

Autoriaus nuotr.

pabėgo nuo sovietų armijos.

Aš važiauvau tiesiai link aukšto ir balto šv. Petro ir Povilo bažnyčios bokšto. Norėjau, prieš apsistodamas viešbutyje, aplankyti šią nuostabią bažnyčią – aukščiausią Lietuvoje. Buvo maždaug 7 val. vakaro, ir bažnyčia buvo atidaryta! Viduje buvo erdvu, šviesu ir jautėsi šventinė nuotaika. Praėjimo tarpai tarp suolų eilių platūs, centrinė pagrindinė nava be kolonų, kurios sugriautų erdvę; aukštos baltos sienos su daugybe pailgų langų; žalių lapų kabančios girliandos, išeinančios iš lubų centro, leidosi ant šoninių sienų – papuošimai, likę nuo šv. Velykų; ir spalvingos vėliavos abipus altoriaus – dešinėje – Lietuvos, o kairėje – Vatikano. Aukštai viršuje – ne tik tai tradicinis balkonas virš įėjimo, su didžiuliais vargonais ir vieta chorui, bet ir jungiantis didelius šoninius balkonus. Juose galėjo daug žmonių stovėti (ir sėdėti) mišių ir proginių koncertų metu. (Šiauliečiai šv. Petro ir Povilo bažnyčioje rengia juos; lankantis Šiauliuose teko klausytis čia koncertuojančių

tai čia ji skambėjo lietuviškai. Lauke saulė leidosi už gana didelio, aptvarto siena šventoriaus, supančio šią lyg iš pasakų bažnyčią (aukštas bažnyčios bokštas tiksliai atitiko Disney fantastinio pasaulio arba Bavarijos Neuschwanstein pilį). Čia buvo kelios skulptūros ir kryžiai. Mano mėgstamiausia – didelis kryžius su trimis figūromis: Vytauto Didžiojo, Vaidilos ir Vaidilutės. Šis simbolizmas pasirodė man galingas ir gilus istorine prasme: persipynusios pagonių ir krikščionių tradicijos, ir aiškus priminimas, kokia sena Lietuvos kultūra ir pati tauta. (Čia pat, už bažnyčios tvoros, yra skirtingas, nesenų laikų istorinis priminimas: paminklas sovietiniams kariams "Lietuvos išvadotojams".)

Lauke buvo dar keli dalykai, labai sudominę mane: saulės laikrodis, ant pietinės bažnyčios sienos, dešinėje ir senas metalinis kryžius, įcementuotas ant paaukštinto pagrindo. Ši kryžių iš trijų pusių puošia lapai, centre valstiečių irankiai – pjautuvai ir spragilas, o apačioje –

ną ir naktį vienas ir "pajusti" miestą pats, dar prieš susitikdamas su Živilė ir dėde Stasiu). Tai buvo maždaug penkiolikos aukštų pastatas, matėsi, kad daug yra apsigyvenusiųjų čia, skirtingai nuo visų kitų Lietuvos viešbučių, kuriuose buvau apsistojęs. Aptarnavimas buvo "pusė bėdos": restorane padavėja ir barmenas buvo draugiški ir dėmesingi; priėmėjos irgi, nors plepėjo tarpusavy kelias minutes, kol "pripažino" mano buvimą – galbūt jos galvojo, kad aš vis tiek nesupratau jų lietuviškos kalbos; laukiamojo budėtojas ir suvenyrų parduotuvės tarnautojas buvo kaip įrasta – šalti, be jokios išraiškos veidais. Mano kambarys buvo mažas, bet su TV, vienos programos radijo imtuvu, telefonu (buvo rankšluosčių, muilo ir tuale-

giausia kaltino tuo "mafiją". Nuo šios dienos aš girdėjau daug istorijų apie Šiaulių "mafiją". Atrodo, kad dauguma lietuvių yra tos nuomonės, kad Šiauliai labiausiai garsėja Lietuvoje savo "mafijozais". Kuo daugiau tokių istorijų aš girdėjau, tuo vis neaiškesnė ir vis labiau perdėta rodėsi man "mafijos" reikšmė. Be to "mafijos" veikimo mastą Šiauliuose padidina paprastai negatyvūs atsiliepimai apie pačius Šiaulius, įprasti kitų didmiesčių gyventojų išankstinei nuomonei. Tai man primena Cleveland JAV, apie kurį formuojama negatyvi opinija, nuolat maitinama masinės informacijos priemonių pagalba ir padedant likusiai šalies daliai.

Man seniai buvo aišku, kad dažniausiai blogos kalbos apie Clevelandą "ateina" per žmones, kurie arba niekada nebuvo ten, arba kurie matė, girdėjo ir užuodė šį miestą tikrai važiuodami vienu iš daugelio greitkelių. Šiaulių atveju aš atradau daug bendrų priežasčių, kodėl jiems pavydi kiti dideli Lietuvos miestai. Pagal dydį (apie 150 tūkst. gyv.) Šiauliai turi daug pavydėtinų dalykų: Smetonos laikais Šiauliai buvo antrasis kultūros centras po Kauno (veikė Mokytojų seminarija, bibliotekos ir knygynai, "Aušros" muziejus, Dramos teatras, leidžiamos knygos, vadovėliai bei žurnalai visai Lietuvai); visa tai buvo čia, kur bolševikai ir bermontininkai galutinai pralaimėjo atsikūrusiai nepriklausomai Lietuvai pirmaisiais jos gyvavimo metais; prie šio miesto Livonijos kalavijuočių ordinas buvo sutriuškintas Saulės mūšyje viduramžiais, miestas, kurį pavertė griuvėsiais du pasauliniai karai (II pasaulinio karo pabaigoje, traukiantis vokiečių nacistams, sovietų armija sugriovė 85% miesto pastatų), buvo atstatytas, atnaujintas, atgaivintos pramonės šakos.

(Bus daugiau)

Senasis kryžius, puošęs bažnyčios bokšto viešūnę, kada ji buvo pastatyta 1625 metais. Autoriaus nuotr.

lyg mėnulio "pjautuvai". Labiausiai mane sužavėjo tai, kad šis kryžius tai tas pats, kuris puošė bažnyčios viršūnę, kai ji buvo pastatyta 1625 metais!

Apžiūrėjęs bažnyčią, pasukau tiesiai į viešbutį "Šiauliai" (aš norėjau praleisti die-

tinio popieriaus), žodžiu, tokio dydžio, kad tilpo ir dviratis, kurį aš turėjau užsinešti į ketvirtą aukštą, nes liftas laikinai neveikė.

Pirmiausią naujieną išgirdau tik įžengęs į viešbutį – apie įvykusį prieš savaitę čia sproginimą. Žmonės dau-

DIDIEJI VAGYS

Vladas Vilekš

Ši rašinį labai knieti pradėti moto:

Didžiųjų vagių niekas neliečia. Mažuosius karsto.
(Lietuviška patarlė)

Baisiai nesmagu pradėti tokiu pareiškimu, kada norima pakalbėti apie pasaulinio garso muziejų Ermitažą, Peterburge.

Tad šiek tiek istorijos. Ši muziejų pradėjo Rusijos carienė Ekaterina pirkdama meno kūrinius visoje Europoje. Kiti carai irgi prisidėjo ir Ermitažas išaugo. Bolševikai kitaip didino muziejų. Jie jau nebeperko, bet vogė iš privačių kolekcijų. Tas vagystes pateisino rekvizavimu, nusavinimu ir kitais gražiais vardais. Bolševikai tiek privogė, kad nebeturėjo kur dėti. Tad ėmė pardavinėti kitiems. Daug šalių, įskaitant Ameriką pasinaudojo tuo "garage sale" ir papildė savo muziejus gana vertingais meno kūrinių. Prabėgom reikia pridėti, kad vogtų meno kūrinių tarpe yra nemažai iš Lietuvos ir Lenkijos dvarų.

Kultūringasis pasaulis netoleravo meninio kūrinių vagysčių, kai jas vykdė vokiečiai. Kadangi jie buvo nugalėti, tai visas sugrobtas meninis turtas lengvai buvo atimtas. Bet tokias pat vagystes vykdė ir visus laisvinanti Raudonoji armija. Tiesa, buvo grąžintas iš Dresdeno muziejaus pavogtas Rafaelio Sikstino Madonos paveikslas. Mat buvo gana didelis, tad sunkiau paslėpti. Apie kitus buvo visai nekalbama. Tik štai paskelbta, kad bus rodoma didelė kolekcija paveikslų, kurie kažkaip netyčia atsirado Ermitaže. Penkiasdešimt metų jie tūnojo muziejaus rūsiuose. O dabar, gal būt išsienėjimo teisėmis parodyti visam pasauliui. O ką pasaulis? Siunčia savo ekspertus pasižiūrėti tų dar nematytų vertybių. O kaip su gražini-

mu? O kaip su vagių nubaudimu? Niekas apie tai neužsimena. Nors žinomi net tų vertybių savininkai. Kas drįs apkaltinti vagystėmis galingą Rusiją. O ką jeigu ji supykusi ims ir užmes atominę bombą ant Luvro. O tų bombų jie turi pakankamai. Tad nchališkai rodo savo suvogtas vertybes. O kiek dar suslėpta? Kas suskaičiuos.

Čia tik apie meninius turtus, o kur kitokios vertybės?

Tad lietuviška išmintis labai teisinga. **Didžiųjų vagių niekas neliečia.**

Dar pagal tą patį moto.

Žymus sovietinis rašytojas Baltušis, lankydamasis Amerikoje parašė, kad Amerikoje žmonės labai uoliai dirba. O Lietuvoje davė pavyzdį, kaip kolchozo pirmininkas su savo pavaldiniais gražiai girtuokliauja, nors pats darbymetės laikas. Tai gi Baltušis karstė tą mažą vagišių. O apie didžiuosius, kurie sukūrė tą vogimo sistemą, neužsiminė.

Patarimai pradedantiems vagims. Jeigu vagi tai vok daug, kad užtektų advokatams ir tau išėjus iš kalėjimo. O kalėjime su pinigais visai neblogai. Nedėk į koki vietinį banką. Siųsk į Šveicariją. Vok iš valdžios. mažiau pagauna. Ypatingai, jeigu pasidalini su atitinkamais valdžios atstovais. Nevok akcijų ar kitokių vertybinių popierių. Pagauna. Bet jeigu žinai, kaip kompiuteriai veikia, tai daug lengviau. Taigi, prieš vogdamas pasimokyk dirbti su kompiuteriu. Neblogai ir šiaip apie finansus žinoti. Tai labai padeda. Apie savo vagysčių planus nepasakok niekam. Net ir meilužei. Ta ims pirkti briljantus ir tai bus įtartina. Prieš vogdamas gerai apskaičiuok, ar tavo sėdėjimas šaltojoje apmokės tavo laiką. Žinok, kad Amerikoje laikas – pinigai.

(Atkelta iš 2 psl.)

ir Amerika, nes Vietname ieškoma naftos. Vietnamo jaunimas tikisi naujų darbų ir pajamų, kai bus steigiamos amerikiečių finansuojamos įmonės. Vietnamo karo invalidai tikisi išreikalauti finansinių kompensacijų, nes jiems nelengva užmiršti buvusį karą. Komentatoriams dar neaišku, kaip pavyks Vietnamo valdžiai suderinti laisvosios prekybos principus su socialistine valdžia ir leninizmo rinka, tačiau gyvenimas eina toliau ir principai dažnai keičiasi.

TRUMPAI

• Sekmadienį, liepos 23 d. Bosnijos serbai apšaudė Jungtinių Tautų taikos priežiūros kareivius, du prancūzus nušovė, du sužeidė. Prezidentas Clintonas, pasitaręs su Britanijos premjeru Major, su Vokietijos kancleriu Kohl ir su Prancūzijos prezidentu Chirac, išpėjo serbų vadovybę, kad nauji puolimai Bosnijoje susilauks kieto ir galingo karo aviacijos jėgų atsakymo.

• Liepos 17 d. popiežius Jonas Paulius II, atostogaudamas šiaurinės Italijos kalnuose, paskelbė griežtą papėikimą Bosnijos serbų vadams. Nauji serbų puolimai "saugiuose", JT prižiūrimuose miestuose pavadinti "barbariškais". Tie prieš civilizaciją nukreipti nusikaltimai yra liūdniausi Europos istorijos puslapiai, pareiškė popiežius.

• Kinijos vyriausybė paskelbė, jog Harry Wu, nelegaliai atvykęs iš JAV į Kiniją, yra šnipas ir bus nubautas. Atstovų Rūmų pirm. Newt Gingrich pasmerkė Kiniją ir pareikalavo, kad JAV pripažintų Taivaną, kaip nepriklausomą valstybę. Kinijos komunistinė valdžia atsiliepė, jog toks žingsnis labai pakenktų pasaulio taikai ir pastovumui.

• Kai kurie politinių žinių komentatoriai riša JAV nutarimą atnaujinti diplomatinį ryšius su Vietnamu su Kinijos ir JAV santykių pablogėjimu. Kinija tarptauti-

Iš visur apie viską

nėje politikoje elgiasi, kaip išdykęs vaikas. Kinija pažadėjo nepardavinėti karinių raketų, kurios gali nešti branduolinius užtaisus, tačiau pardavinėja jas Indijai ir kitoms šalims. Kinija žadėjo nebandyti naujų branduolinių bombų, tačiau jas bando. Kinija palaikė Šiaurinę Korėją jos ginčiuose su JT Saugumo taryba dėl branduolinių jėgainių. Kinija palaiko artimus ryšius su Iranu ir planuoja padėti jam įsigyti branduolinį reaktorių, kuris padėtų Iranui tapti branduoline galybe. Prieš metus prez. Clintonas atnaujino Kinijai taikomą favoritinės valstybės palankiausią prekybos režimą. Dabar, kai Amerikoje atsilankė Taivano prezidentas, Kinija ėmė reikšti protestus prieš "jėgas, kurios bando suskaldyti mūsų tėvynę". Iš Washingtono atšauktas Kinijos ambasadorius. Amerikos ambasadorius Kinijoje pasitraukė į ankstyvą pensiją, lyg protestuodamas prieš Taivano prezidento vizitą Amerikoje, kur jis baigė Cornell universitetą ir norėjo susitikti su savo mokslo draugais. Santykiai su Kinija pablogėjo.

• Naujieji serbų puolimai Bosnijoje parodė, jog taikos palaikymo priemonės bankrutavo. Iš Jungtinių Tautų taikos priežiūra pereina į NATO rankas. Vakarų valstybėms tenka imtis iniciatyvos ir, kaip daug kas Europoje siūlo, karinės jėgos, nes diplomatiniai žygiai jokių vaisių neduoda. Serbai kaltina Vakarų, kad jie bando išplėsti karą po visą buvusią Jugoslavią.

• Rusijai užsiėmus Čečėnijos malšinimo žygiais, Ukrainos vyriausybė ėmėsi žygių "sutvarkyti" Krymo problemą. Ukrainos parlamen-

tas išmetė Krymo rusų išrinktą vadinaimą Krymo prezidentą Jurij Meškov, atšaukė Krymo konstituciją, nes ji laužo Ukrainos įstatymus. Kijevo valdžia pašalino Krymo parlamento pirm. Sergej Čekov ir pastatė ukrainietį. Krymo savivaldybių ir miestų rinkimuose birželio 25 d. rusų kandidatai blogai pasirodė, nes patys rusai pamatė, kad prez. Meškov per daug pažadėjo pernykščiuose balsavimuose. Iš visų pažadų liko tik vienas pakeitimas: Krymo laikrodžiai nustatyti pagal Maskvos laiką. Pradėjo siausti nusikaltėlių gaujos, turistų skaičius sumažėjo. Rusijos valdžia nenori dėl Krymo pyktis su 52 mil. gyventojų turinčia Ukraina.

• Vokietijos kancleris Helmut Kohl aplankė Lenkiją, kur parlamento kalboje pareiškė nuomonę, jog Lenkija bus iki 2000 metų priimta į Europos Sąjungą. Lenkų parlamentas sukėlė jam didelės ovacijas.

• Kanados Ontario provincijos balsuotojai netikėtai atidavė valdžią konservatorių partijai. Rinkimus pralaimėjo Naujųjų demokratų partijos premjeras Bob Rae (kalbama, kad jo mama – Lietuvių kilmės), tačiau Kanadą valdanti liberalų partija gavo vos 30 balsų. Provincijos valdžią gavo konservatoriai (82 vietos iš 130), premjeru tapo Michael Harris.

• Vokiečių automobilių Mercedes-Benz įmonė pasirašė su Kinija sutartį gaminti Kinijoje 60,000 autobusiukų per metus ir 100,000 motorų.

• Naujoji Zelandija pagrasino kreiptis į Tarptautinį Hagos teismą, kaltinant Prancūziją, kuri rengiasi bandyti Ramiojo vandenyno saloje atominę bombą.

SUŠAUDYTAS "VILNIAUS BRIGADOS" VADEIVA B. DEKANIDŽE

Kaip rašo Lietuvos laikraščiai, nors oficialiai Vidaus reikalų ministerija to ir nepatvirtino, tačiau iš patikimų šaltinių sužinota, kad liepos 12 d. įvykdytas nuosprendis Borisui Dekanidzei. Jis nubautas išimtinė mirties bausme už žurnalisto Vito Lingio nužudymo organizavimą praėjusių metų lapkričio 10 d.

Vykdyti teismo nuosprendį buvo delsiama, ryšium su tos pačios gaujos "Vilniaus brigados" nario Igorio Tiomkino sulaikymu Vokietijoje.

Tikėtasi, jog I. Tiomkinas galės dalyvauti teisme kaip liudytojas. Tačiau praradus viltį susigrąžinti nusikaltėlių į Lietuvą, teisėtvarkos organai nutarė nuosprendį įvykdyti. Gegužės mėn. buvo atvestas B. Dekanidzės malonės prašymas. Paprastai nuosprendis vykdomas tik tada, kai tai padaryti nurodo Vidaus reikalų ministras.

B. Dekanidzės advokatai tvirtina, jog ir jie apie nuosprendžio įvykdymą sužinoję tik iš spaudos bei TV laidų.

Vienas iš advokatų pasakė, jog tėvas Georgijus Dekanidzė dėjo daug pastangų dėl savo sūnaus, nuteisto myriop. Šiuo metu viskuo nusivylęs G. Dekanidzė, apie kurį buvo skleidžiami netgi gandai, jog jis nori susprogdinti Ignalinos AE, pardavęs "Vilniaus" viešbutį ir įsikūręs Žemuo-siuose Paneriuose.

"Lietuvos aidas" rašo, kad iš patikimų šaltinių sužinojo, kad B. Dekanidzės kūnas bus atiduotas jo tėvui, kuris ruošiasi palaidoti sūnų užsienyje. (Pagal LA)

PASKOLOS NAMŲ, NUOMOJAMŲ BUTŲ, KOMERCINIŲ PASTATŲ, SKLYPŲ PIRKIMUI AR STATYBAI
Kreipkitės pas RAIMONDĄ BUTKĄ atstovaujantį
GEAUGA SAVINGS BANK,
10800 Kinsman Road, Newbury, Ohio 44065.
Tel. 338-7933 (Istaiga), 749-9261 (Šauklys), 732-8250 (Namai).

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available – worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO E. EUROPE

passports • visas
prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER
35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

LIETUVOS VYČIŲ 102 KUOPOS ISTORIJA

(Atkelta iš 7 psl.)

medaliu. Savo kalboje gubernatorius lietuviškai pasakė: "Kas bus, kas nebus, bet Lietuva nepražus".

Seimą sveikino ir JAV prezidentas Dwight D. Eisenhower, Kauno arkivyskupas Metropolitai J. Skvireckas, Detroito burmistras ir eilė įvairių kitų organizacijų.

Netrukus po suvažiavimo mirė kuopos dvasios vadas kun. Ignas Boreišis. Paskirtas nauju klebonu šv. Antano parapijoje kun. J. Walter Stanievičius sutiko tarnauti Lietuvos Vyčiams dvasios vadu.

1960-ieji metai buvo atmintini 102-osios kuopos istorijoje. Kartu su 79-ąja kuopa buvo organizuota jaunųjų vyčių stovyklos savaitė, kuri buvo pradėta Dainavos stovykloje, vadovaujant Jadvygai Damušis. Tą pačią savaitę kuopos pirmininkas Robertas Boris buvo išrinktas Centro valdybos pirmininku. Kitais metais kun. Stanievičius buvo išrinktas Centro valdybos dvasios vadu. Abu tarnavo tris metus, abu stropiai dirbo atgaivinant neveiklias kuopas ir steigiant naujas. Prie šv. Petro bažnyčios buvo įsteigta 139-oji kuopa.

Kai kun. Stanievičius tapo klebonu, buvo aišku, kad reikalinga ir nauja klebonija. Vyčiai atsiliesė į pagalbą prašymą - prisidėjo prie aukų vajų ir patys paaukojo 2500 dol. 1985 m. jie prisidėjo ir prie bažnyčios atnaujinimo, nupirko naują Amerikos vėliavą.

Pokario metai pasirodė dramatiški ir sunkūs parapijai ir 102-ajai kuopai. Daug narių ir parapijiečių išsikėlė į priemiesčius. Daugelis iš jų atsidadė gana toli nuo šv. Antano bažnyčios. Daug iš

buvusių narių, kurie dalyvavo karinėje tarnyboje, kartu su Amerikos karo veteranais sukūrė Lietuvių-Amerikos postus, arba Katalikų karo veteranų vienetus. Kai kurie iš veteranų tebeprisiklausė ir Lietuvos Vyčių organizacijai. Jų vienintėlė jungtis su vaikystės parapija ir draugais buvo Lietuvos Vyčiai, kurie naudojo šv. Antano bažnyčios patalpomis kuopos susirinkimams, etniniams festivaliams ir religinėms apeigoms.

Kadangi daugelis lietuvių išsikėlė į priemiesčius, rajone palaipsniui pradėjo dominuoti ispanai. Šv. Antano bažnyčia tapo trijų kalbų parapija - Mišios buvo laikomos anglų, lietuvių ir ispanų kalbomis. Kun. Stanievičius buvo paskirtas į kitą naują arkidiecezijos parapiją, tačiau jis tęsė savo bendravimą su 102-ąja kuopa, o kun. Kazimieras Simaitis, perėmęs klebono pareigas, tapo oficialiu kuopos dvasios vadu.

Su kun. K. Simaičio atėjimu bažnyčia vėl atiteko lietuviams, o ispanų kilmės parapijiečiai prisijungė prie kitų parapijų.

1980 metais, kai kun. K. Simaitis išėjo į pensiją, klebonu buvo paskirtas Romoje mokslus baigęs kun. Alfonsas Babonas, tuo pačiu tapęs ir kuopos dvasios vadu.

1988 metais Eminencija kardinolas Edmund Szoka, Detroito arkivyskupas, paskelbė planus uždaryti miesto centre bažnyčias, kuriomis naudojamos ribotai. Iškilę grėsmė ir šv. Antano bažnyčiai. 102-oji kuopa skubiai koordinavo jėgas jai išgelbėti. Vyčiai sukūrė peticiją su 1400 parašų, ją asmeniškai įteikė kardinolui ir tuo įrodė, kad parapiją reikia išlaikyti.

Per visus kuopos gyvavimo metus ji stengėsi gyventi pagal organizacijos šūkį - "Dievui ir Tėvynei". Galima drąsiai tvirtinti, kad jos veikla tiek praeityje, tiek dabar visiškai atitinka šį tikslą.

Prasidėjus atgimimo judėjimui Lietuvoje, kuopa viena iš pirmųjų pradėjo remti išsilavinimo pastangas šalyje. Rašomi laišškai įstatymų leidėjams, organizuojamos viešos demonstracijos Detroito ir Washingtono. Pradedamas kryžiaus žygis, į kurį įtraukiami ne tik visi Lietuvos Vyčiai bet ir kiti lietuviai, gyvenantys Amerikoje ir Lietuvoje. Tai tęsėsi iki tol, kol okupacinė kariuomenė buvo išvesta iš Lietuvos.

Kuopa ypač vaisingai bendradarbiavo su World Medical Relief, Inc. įstaiga, kuri rinko medicinos priemones, reikmenis ir vaistus Lietuvai. Pirmą didžiulę siuntą pasiekė Lietuvą jau 1991 m. sausio 14 d., ir daugelis atsiųstų priemonių buvo panaudota padėti tiems, kurie buvo sužeisti prie televizijos bokšto Vilniuje. Ši humanitarinė pagalba Lietuvai nuolat plėtėsi, buvo įkurtas Lietuvos Vyčių padalinys "Pagalba Lietuvai". Per beveik 5 metus "Pagalba Lietuvai" išsiuntė 24 siuntas, kurių vertė peržengė 15.5 milijono dol.

75 metų Lietuvos Vyčių istorija šv. Antano parapijoje matė daug nuostabių ir net stebuklingų pasisėkimų. Šiems laimėjimams Lietuvos Vyčius įkvėpė jų šūkis "Dievui ir Tėvynei"!

TEGYVUOJA VYČIAI!

LIETUVOS VYČIŲ 82-OJO SEIMO KULTŪRINIAI RENGINIAI

VEIKS ĮDOMI PARODA

Norime atkreipti visų dėmesį į Algirdo Vaitiekaičio paruoštą parodą "Mylėsi Lietuvą iš tolo visa širdim, visais jausmais!" Fotografiuose, iškarpose ir trumpuose aprašymuose pateikiama Lietuvos Vyčių 102-osios kuopos istorija, šv. Antano parapijos gyvenimo vaizdai nuo įkūrimo iki dabartinių dienų.

Pamatysite bažnyčią anais laikais, seselių namus, gaisrą, bažnyčios atstatymą. Daug fotografijų skirta muz. St. Slizio vadovaujamam chorui, 102-osios kuopos kasdieninei veiklai, ypač ruošiant medicinines pagalbą siuntas į Lietuvą.

Parodoje pristatyta ir Lietuvos istorija - karaliaus Mindaugo laikai, pilys, pilakalniai, o taip pat vėlesnių istorinių įvykių vaizdai - Nepriklausomybės paskelbimas, Dariaus ir Girėno skrydis, sovietmečio trėmimai, tremtinių gyvenimas Sibire, Lietuvos atgimimas ir daugelis kitų Lietuvai svarbių įvykių. Šalia fotografinės medžiagos išstatyti ir dailininko Juodžio paveiksai iš Lietuvos praeities.

Paroda veiks rugpjūčio 10-12 dienomis Novi Hilton viešbutyje, Novi, MI, nuo 9 v. r. iki 9 v.v. Įėjimas nemokamas. Visuomenė kviečiama apsilankyti šioje nepaprastai įdomioje parodoje.

KULTŪROS VAKARE PASIRODYS TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ "VĖJELIS"

Tautinių šokių grupė "Vėjelis", iš Dayton, Ohio, įsteigta 1973 metais. Dabar grupėje 19 šokėjų - Lietuvos Vyčių 96-osios kuopos nariai ir jų draugai. Šokėjų amžius nuo 15 iki 40 metų. Šiuo metu grupei vadovauja septynerius metus buvusi grupės šokėja Molly Geiger. Grupė neretai pasirodo įvairiuose renginiuose, švenčių progomis, suvažiavimuose, vestuvėse, kasmet per "International Festival - World Affair", Dayton Convention centre, bei Lietuvos Nepriklausomybės šventės Vasario 16-osios minėjimus. Michigan valstijoje "Vėjelis" pasirodys pirmą kartą. Grupės programoje tradiciniai lietuviški tautiniai šokiai.

"Vėjelis" pasirodys kultūros vakaro programoje penktadienį, rugpjūčio 11 d., Novi Hilton viešbutyje, Novi, MI. Su džiaugsmu ir nekantrumu Lietuvos Vyčių 102-oji kuopa ir 82-ojo seimosuvažiavimo komitetas laukia jų. Visuomenė taip pat kviečiama dalyvauti ir pasigrožėti svečių gabumais. Auka -\$5 prie įėjimo.

Regina Juškaitė

Atvykite pasilinksminti į Muge!

Rugpjūčio 13-ji Ohio Valstybinėje Mugeje Nepaprasta Daugiatautės kultūros diena

Ohio Valstybinė Muge paskyrė visą dieną įvairių tautų Ohio bendruomenėms prisistatyti su savo kultūrinėmis programomis. NEMOKAMI daugelio tautų pasirodymai prasidės 7 val. vakare Celeste Centre.

Atsėskite Ohio tautinę įvairovę ir pasidžiaukite NEMOKAMI daugelio tautų kultūrinėmis pramogomis, įskaitant Afrikos amerikiečių, ispanų, Azijos amerikiečių, vokiečių, lenkų ir kitų.

Multicultural Day is being brought to you by 1-800-Buckeye, Ohio's Travel Information Hotline.

Rugpjūčio 4 -20

Papildoma informacija tel. 1 - 800 - Buckeye

OHIO
The Heart of the State

LINAS VYŠNIONIS Advokatas

Telefonas (216) 383-0225

24400 Highland Road, Suite 9 • Richmond Hts, OH 44143

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą pristatomi į namus.
Skubiems siuntiniams - AIR CARGO.
Komerčinės siuntos pagal susitarimą.
MAISTO SIUNTINIAI nuo \$29.- iki \$98.-
Aukštos kokybės maisto produktai

Pageidaujant prisiųsime smulkia informaciją.

Rūta Degutienė, 28262 Chardon Rd.
Willoughby Hills, OH 44092
Tel. 216-943-4662

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

CLEVELANDE ir apylinkėse

SĖKMINGA GEGUŽINĖ

Liepos 16 d. sekmadienį Clevelando Šv. Jurgio parapija pradėjo Mišiomis bažnyčioje. Parapijos biuletenyje prisiminta Lietuvos didvyrių

lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno 1933 m. skridimo per Atlantą sukaktis ir žuvinimas Soldino miške, Vokietijoje.

Po Mišių klebonijos sode nuotaikingai praėjo parapijos metinė gegužinė ir sugrįžtuvės. Suvažiuo skaitlingi parapijiečiai ir bičiuliai. Visi buvo skaniai pavaišinti ir maloniai praleido laiką. Oras pasitaikė šiltokas, bet buvo malonus klebonijos sodo medžių pavėsis. Klebonas kun. J. Bacevičius reiškia nepaprastą padėką parapijos tarybos nariams už jų pastangas ruošiant šią metinę Jurginės šventę. Ger. J.

Svečiai Šv. Jurgio parapijos gegužinėje, liepos 16 d.

G. Juškėno nuotr.

Atlanta Import-Export Inc.

2719 West 71 street. Chicago, IL 60629
Tel. (312) 434-2121 (800) 775-SEND

Mūsų Atstovas Clevelande:

**Dainius Zalensas
LITMA I.E.**

639 East 185 th Street
Cleveland Ohio 44119

Tel. (216) 481-0011

Greitas Siuntinių Persiuntimas
Air Cargo, Laivu
Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ
RUSIJĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ
Pasiteiraukit dėl Amerikietiško maisto
komplektų

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185 th Street. Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

★★★★

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

★★★★

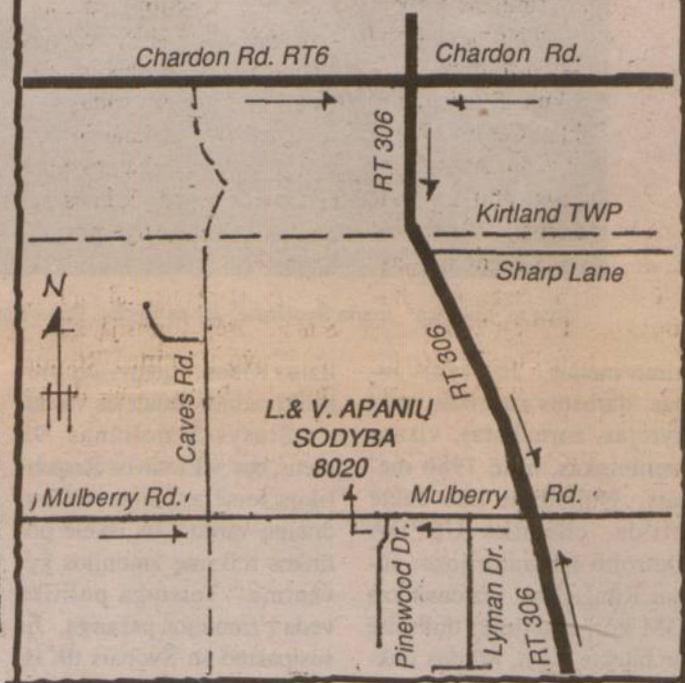
PARENGIMAI

1995 M.

- RUGPJŪČIO 13 d. DIRVOS IR VILTIES draugijos gegužinė įvyks L. ir V. Apanių sodyboje.
- RUGPJŪČIO 20 d. Lietuvių klubo gegužinė LIETUVIŲ namuose.
- RUGSĖJO 2-3 d.d., ŠALFASS Golfo turnyras įvyks Windmill Lakes, golf course, Ravena, Ohio. Rengia Clevelando Lietuvių Golfo Klubas.
- RUGSĖJO 30 d. Clevelando Baltų Komitetas rengia baltų bendravimo vakarą Lietuvių Namuose.
- SPALIO 7 - 8 LIETUVIŲ DIENOS rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.
- SPALIO 22 d. DIRVOS 80 metų jubiliejus.
- LAPKRIČIO 12 d. Šv. Jurgio Rudens Festivalis 11:30 - 3:30 p.p.
- LAPKRIČIO 18 d. Kariuomenės Šventės minėjimas. Lietuvių Namuose.
- GRUODŽIO 17 d. "Singing Angels" choro koncertas trečią val. po pietų Dievo Motinos parapijoje.
- GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios - Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.
- GRUODŽIO 31 d. NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS Lietuvių namų salėje.

★★★★★

Š.m. rugpjūčio 13 d. visi keliai veda į DIRVOS - VILTIES gegužinę, į Vinco ir Liudos Apanių sodybą, 8020 Mulberry Road, Chesterland, Ohio

TAUPA Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį
ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
penktadienį ----- 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
šeštadienį ----- 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
sekmadienį parapijoje --- 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

MATAS REALTORS

NORMLS

Broker RITA MATAS - G.R.I. - state certified
real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

JOANOS VAIT – ŠVOBIENĖ

1995 m. liepos 8 d. Georgian Bloomfield Convalescent Center, Bloomfield Hills, Michigan amžinai užmerkė akis teisinga, dora, kilni mokytoja Joana Vaitkevičiūtė-Švobienė, gimusi Užkapiuose, 1901 metais spalio 1 d. Mirė nuo plaučių ligos, kuri ją kamavo paskutiniaisiais gyvenimo metais.

1984 m. Kalėdos. Joana Švobienė, Jonas Švoba, Rasa Baužaitė.

Jos vyras Jonas, darbštus istorikas, mokytojas, žurnalistas, visuomenininkas, mirė 1986 metais. Nuliūdime liko duktė Milda, chemikė USFDA Detroito laboratorijose; sūnus Rimgaudas, matematikas GM korporacijoje; dukraitė architektė Rasa, Mildos duktė, puikiausiai kalbanti ir rašanti lietuviškai.

Atsisveikinimas įvyko Baužos laidotuvių namuose Detroito liepos 10 d. Karstas paskendęs tarp vasaros gėlių. Sargyboje Lietuvos ir Stasio Butkaus šaulių kuopos vėliavos. Laidotuvių direktorė Jolanta Zaparackienė palygi-

Balso Klubu, Lietuviškų Melodijų radijo valandėlės vardu.

Stasys Šimoliūnas, 93 metis, buvęs Lietuvos Respublikos teisėjas, atsisveikino draugų vardu. Jis iškėlė politikos reikšmę žmonijos gyvenime. Teisinga politika veda į žmonijos pažangą. Jis susipažino su Švobais tik išeivijoje, kai kartu gyveno Hanau pabėgėlių stovykloje. Jonas Švoba įsteigė Hanau lietuvių gimnaziją ir buvo jos pirmas direktorius. Ruošė jaunimą prasmingam gyvenimui. O Detroito vėl tampa lietuvių šeštadieninės mokyklos organizatorium. Visur jam padeda jo žmona Jo-

kas. Mokiausi anglų kalbas ir iš amerikiečių gaudavom daug visokių knygų. Aš negalėjau amerikiečių pasaulio istorijos knygose surasti Lietuvos. O Švoba man sakydavo, jog tai yra neteisingos istorijos, o tai ką aš girdžiu iš jo yra tikra Lietuvos istorija ir aš dar savo amžiuje surasiu Lietuvos vardą amerikiečių istorijos vadovėliuose. Jonas ir Joana Švobos buvo mums labai reikalingi išeivijoje. Jei aš šandien esu susipratęs lietuvis, tai tik dėl Švobų šeimos darbo Hanau lietuvių stovykloje.

Detroito mano tėvai ir Švobos buvo geri draugai.

Jie lankydavo vieni kitus ir veikė tose pačiose organizacijose. Kaip ir Jonas Švoba, Joana buvo baigusi mokytojų seminariją ir turėjo įgimtą gabumą perduoti žinias jaunimui. Dukraitė Rasa išmoko kalbėti ir rašyti puikiai lietuviškai pas senelius. Ji atskubėjo iš Kalifornijos į savo numylėtos senelės laidotuves. Užklausaus jos ką ji gali pasakyti apie savo senelę. Jos atsakymas: ji nepaprastai praturtino mano gyvenimą.

Dukrą Mildą ir sūnų Rimgaudą pažįstu taip pat nuo Hanau gimnazijos laikų. Čia Detroito irgi nebuvome sve-

timi. Rimgaudas prisiuntė man savo motinos fotografijas. Visose ji su kitais žmonėmis: su savo vyru, su vyru ir dukraite, minėjime su vyru ir kitais. Tai žinomas Rimgaudo kuklumas iškelti kitus. O gal tai mokytojo pamoka savo vaikams žvelgti į kitus, o ne į save.

Aš pagalvoju apie lietuvių istorikus, dirbusius Amerikoje – Kviklį, Liulevičių, Švobą... Jie tiek daug nebūtų nuveikę, jei neturėtų pasiaukojančių žmonių.

Lenkiame galvas ties Joanos Vaitkevičiūtės Švobienės gyvo paminklo žmonių sąmonėse ir širdyse.

Saulius Šimoliūnas

Mielus ALĘ RŪTĄ ir EDMUNDĄ ARBUS, Jų dukras RASTUTĘ ir NIJOLĘ, sūnui ir broliui

Prof. dr. ARIMANTUI ARBUI

tragiškai žuvus, giliai užjaučiu.

Rūta Sakienė

**A. A.
VANDAI IVAŠKEVIČIŪTEI-
- KRALIKAUSKIENEI**

Kanadoje mirus, liūdesyje likusius: Velionės sesutę JADĄ ir VYTAUTĄ GIRNIUS, seserėčią GIEDRĘ VALAITYTĘ ir visus artimuosius, užjaučiame ir skausmu dalinamės.

Vanda ir Vaclovas Mažeikai
Eleonora ir Mečys Valiukėnai

TRISDEŠIMT TREČIAS
Dirvos novelės Konkursas

DVI PREMIJOS

Pirmoji – 500 dolerių

Antroji – 300 dolerių

skiriamos iš

A.A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania

Tema: Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Laikas: Paskutinė rankraščiai įteikti data 1995 metų rugsėjo 15 d. (pašto antspaudas).

Adresas rankraščiams siųsti:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiami dalyvauti visi lietuviai rašytojai, gyvenant Lietuvoje, JAV ar bet kuriam kitame krašte.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinaival privalo būti parašyti rašomąja mašinėle ir pasirašomi spapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdama uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tikslai laimėjusio vokelis bus atidarytas.

Nepremijuoti rankraščiai gražinami tikslai autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma.

**DIRVOS - VILTIES
GEGUŽINĖ**

IVYKS

SEKMADIENĮ, RUGPJŪČIO 13 D.

VINCO IR LIUDOS APANIŲ SODYBOJE
(8020 MULBERRY ROAD, CHESTERLAND, OHIO)

Pradžia 1 val.

Šilti pietūs. Bufeto užkandžiai. Gėrimai. Loterija. Dainos.

PELNAS SKIRIAMAS "DIRVAI"